РОВЕРСКИ ПАТЕКИ

02 52 11 520

Сојуз на Извидници на Македонија
Роверски водич низ образовниот програм на извидништвото

Скопје 2014

Сојуз на извидници на Македонија
Скопје, 2014

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

316.346.32-053.6(497.7)

ЃОРЃИЕВ, Горан

*Прирачник за водачи на патроли / *автори*

Горан Ѓорѓиев, Васил Асанчаровски, Никла Уневски, Филип Ивановски, Ана Прчковска, Марио Коцевски; фотографија Дончо Наумовски]. - Скопје: Сојуз на извидници на Македонија, 2014.

- 216 стр. : Илустр. 21 см

Фусноти кпн текстот. - Библипграфија: стр. 2014

ISBN 978-9989-9515-0-3

COBISS.MK-ID 94769162

Старешина на СИМ, Огнен Стефановски

Изработката на оваа публикација е Подржана од “Messengers of Peace” Програмата на Светската Извидничка Организација

Содржина:

Што е потребно да знаете за да бидете Ровери ?........................ 8

Значењето на Роверсккиот завет. 9

Мисија на извидништвото 12

Потеклото на Роверите 13

Роверска програма...14

РАЗВОЈНИ ПОЛИЊА НА РОВЕРИТЕ 17

ОСНОВНА ПРОГРАМА НА РОВЕРИТЕ...31

ЛИЧНИ МИСИИ 33

ГОДИШЕН ПРОЕКТ... 95

ИЗВИДНИЧКА АГОРА 107

ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ АКТИВНОСТИ..111

ПОСЕБЕН РОВЕРСКИ ПРОГРАМ...129

НАЦИОНАЛЕН ИЗВИДНИЧКИ КУП 191

ДНЕВНИК НА НЕЗАБОРАВНИ 199

АВАНТУРИ 199

КОМПАС

ДОБРЕДОЈДОВТЕ ВО РОВЕРИ !

"By Rovering I don't mean aimless wandering. I mean finding your way by pleasant paths with a definite objective in view." ...Baden-Powell

Што се ровери?

Ровери се млади луѓе, посветени на забава и авантура, притоа служејќи му на општеството преку Извидничката програма. Постојат насоки за роверите кои постојано еволуираат и се развиваат, со цел да им помогнат максимално да го искористат своето време, развијат својот карактер и активно да ги вклучат во развојот на општество во кое живеат. Овој прирачник има цел да ви даде насока која ќе ви асистира низ вашето искуство во роверите.

Што е потребно да знаете за да бидете Ровери ?

За да бидете ровери потребно е да имате над 18 години, а да немате наполнето 29 години. Како и сите членови на извидничкото движење, треба да бидете Извидник во поширока смисла на зборот. Тоа значи да го знаете и да го прифатите роверскиот завет. Треба да покажете разбирање на истиот, да ја истражувате извидничката мисија и да ги преиспитате вашите очекувања, пред да инвестирате во себе како Ровер.

Мото на Роверите

-Служба-

Роверска Заклетва

Во моја чест,

Ветувам дека ке дадам се од себе

Дека ке ја исполнувам својата обврска кон државата и духовните вредности,

Дека ке им помагам на другите во секое време,

И ке се раководам во согласност со извидничките закони.

Значењето на Роверсккиот завет. ..

Во моја чест;

Давајки ветување “во моја чест” значи дека ги заложувате вашето име и репутација. Ова можеби звучи старомодно, меѓутоа ова сеуште претставува најчесната и реална основа на која може да се даде заклетва, бидејќи не постои ништо поважно од честа кај еден извидник.

Ветувам дека ке дадам се од себе;

Ветувајки дека ке дадете се од себе може да биде тешко. Никој не очекува од роверите дека ке направат чудо, тие само треба да дадат се од себе за да ги исполнат своите обврски. Доколку некогаш не си ги остварите целите, а притоа сте дале се од себе за да ги остварите, нетреба да се чувствувате виновни и да барате повеќе од себеси.

Дека ке ја исполнувам својата обврска кон државата;

Кога зборуваме за обврска кон државата, не мислиме на служба во армијата или одбрана на државата на тој начин. Обврските кон државата може да се исполнат на многу начини.

Почитувајки ги нејзините закони, придонесувајки за локалната заедница и земање интерес во прашања кој ја засегаат нашата држава, се само неколку примери преку кои може да ја исполниме нашата обврска кон државата. Бидете горди што се државјани на Република Македонија и стремете се да ја направите нашата држава подобро место за живеење.

И духовните вредности;

Потрагата по духовните вредности, нивното разбирање и верување во нив е важен дел од созревањето на една личност, тоа е нешто на кое што размислуваме голем дел од нашиот живот и целиме да го постигнеме. Многу ровери трагаат по своите верувања и бараат одговори на сопствените прашања.Роверството те охрабрува да го истражуваш она во кое што веруваш дека е вистинито и да го градиш своето разбирање за духовните вредности и нивното значење, како и да ги почитувате правата на другите да ги следат своите духовни верувања и вредности.

Дека ке им помагам на другите во секое време;

Служејки и жртвувајки се себеси за бенефит на другите е основа на роверството. Најчесто, помагајќи на другите мислиме дека е тешка работа, но тоа исто така значи дека се грижиме за другите повеќе отколку што се грижиме за себеси.

Бенефит од помошта која ја пружаме на другите е хуманоста која сите ја делиме и сатисфакцијата за извршено добро дело.

И ке се раководам во согласност со извидничките закони;

За крај, даваме ветување дека ке дадеме се од себе да се придржуваме кон извидничките закони. Тоа значи дека се посветуваме на еден код или начин на живот, што значи дека другите очекуваат од нас да се придржуваме кон него и да го почитувме. Извидничките закони не се само пишани правила, доколку сакате да живеете во согласност со нив потребно е истите да ги применувате во секојдневието и да живеете според истите.

Мисија на извидништвото

Што се трудиме да постигнеме

Не сме единствените кои влијаеме на младите

Не само академско, туку неформално

Отворени за сите-момчиња и девојчиња

Во кој ние веруваме и го застапуваме

Мисијата на извидништвото е да **придонесе**
Во **едукацијата** на **младите луѓе**, преку
Вредносен систем базиран на **извидничката заклетва и закон**,
Да **помогне** во изградба на **подобар свет**, каде што луѓето
Се **исполнети** како индивидуи, и имаат **конструктивна улога** во **општеството**.

Локално, национално и интернационално

Социјална димензија: активен и поддржувач

Да го истакне своіот потенциіал

Заедно со другите

Вредностите на кои извидништвото е базирано

Подобар свет = подобри луѓе

Потеклото на Роверите

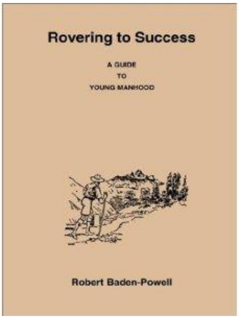

Роверите за прв пат се појавиле кога група постари извидници направиле секција која бил соодветна на нивната возраст и нивните вештини. Тие сакале да продолжат да ги уживаат придобивките од извидништвото, но на понапредно ниво. Во 1916 година бил одржан првиот камп со група извидници сениори, а во 1917 година за прв пат биле поделени памфлети на кои било објаснето што всушност претставува оваа група на извидници. Извидници сениори станала третата официјална секција на извидниците таа година. Името Ровери било официјално прифатено во 1918 година. Генералните цели на Роверите биле развиени и презентирани на извидничкото движење кога Р.Баден Пауел ја напишал книгата "Rovering to Success" во 1922 година.

Една од првите цели на Роверите била да креираат среќни, здрави и корисни личности. Роверството во суштина претствува развој на личноста, преку развивање на лидерски способности и стекнување на голем број на искуства кои не би можеле да ги добиете на друг начин. Главниот фокус на овие искуства е да придонесе кон службата во извидништвото и општеството во целина. Роверите треба да бидат пример за помладите членови во општеството и во извидничкото движење.

Роверска програма

Програмата ги дефинира основите на роверството, целите кон кои се стреми и придобивките од истото. Динамична и возбудлива програма е основата за создавање на здрави, среќни и исполнети Ровери. Програмата цели кон грижа за секој Ровер, притоа се стреми да опфати широк спектар на интереси кај Роверите. Со побројно членство поверојатно е програмата да стане поинтересна бидејќи секој Ровер пробува нови работи и учи еден од друг. Една од примарните цели на роверство е личниот развој на младите, поради тоа примарна цел на програмата е да создаде можности за развој на младите. Можностите за нови искуства кои ги нуди програмата преку голем број на активности им овозможува на Роверите сами да си поставаат предизвици со кои можат да стекнат голем број на нови искуства. Со помош на искуството Роверите се развиваат како подобри личности.

Најважно од се е програмата да биде атрактивна, динамична и забавна за сите Ровери. Покрај сите нови пријателства и искуства кои ќе ги стекнете ќе го направат времето поминато како ровер непроценливо. При креирање на роверската програм треба да се земат во предвид основите за персонален развој:

- физичка
- интелектуална
- емоционална
- социјална
- духовна

За да бидат ефективни овие компоенти потребно е да се базираат на:

- служба (роверско мото)
- активности во природа
- индивидуални интереси
- основи на извидништвото
- извиднички вештини.

Овие компоненти неможе да бидат вклучени во секоја програмска активност, но се додека се стекнувате со нов пријателства, се забавувате и допринесувате за личниот развој значи дека има успешна програма.

Активностите...

Активностите се во голема мера она што го прават извидништвото забавно, но важно е да биде "забавно со цел" посебно во Роверскиот дел. Очигледно, активностите се дел од Роверската програма не само поради тоа што се забавни, но и дека се корисни алатки во зрелите години.

Активностите за Роверите вклучуваат можности за справување со проблеми кои се важни за возрасните млади: здравје, врски, одговорни ставови за сексуалните врски, животен стил, лична безбедност и животни избори. Активностите можат да бидат осмислени да дадат искуство кое овозможува постарите млади да бидат предупредени за општествените проблеми и нивниот импакт локално и глобално, со чисто прифаќање на надворешниот живот.

Структура при спроведување на Роверскиот програм

Роверскиот програм е наменет за индивидуално искуство на секој ровер во рамките на поширок тим и група со која ги поминува роверските активности.

Роверскот програм пред се зависи од самиот Ровер, и инспирацијата како и одговорноста за реализација на истиот лежи кај самиот ровер кој треба да преземе само иницијативност и да ја иницира организацијата на активноста заедно со роверите од своето опкружување.

Роверите се индивидуи кои се динамичи и секој ровер може да го прилагоди исполнувањето на Роверската програма со своето опкужување.

Следствено роверските активност можат да се оргранизираат со својата екипа (4 -5 роеври кои се тим од најраните возрасни категории), со тимот на ровери од својот одред или со тим на ровери на својот универзитет, град, заедница и.т.н.

Оваа структура овозможува индивидуално патување за секој Ровер при спроведувањето на својата програмаи слобода во креирање на тимовите за импламентација на програмот.

РАЗВОЈНИ ПОЛИЊА НА РОВЕРИТЕ

Духовен Развој

Главни Теми	Завет и Закони	Области на Личен Развој	Како да се исполни
1.Прием -Слушање -Отворен према другите -Покажување на сочувство	-Обзирен -Учтив -Полн со почитување	-Служба -Социјален развој -Духовен развој	-Дебати -Роверски вечери -Истражување на други култури
2.Истражување -Се грижи за чудата на природата и животот -Ја препознава духовната реалност во нив	-Се грижи за животната средина	-Социјален развој -Духовен Развој -Пионерство	-Активно учество во проекти за зачувување на животната средина
3.Работа -Активен член во својата заедница -Споделува одговорност -Соработува со други да пронајде	-Извидникот им помага на другите	-Служба -Социјален развој	-Организирање на донаторска акција -Социјална работа -Учество во проекти за помагање на заедницата

решение на одредени проблеми			
4.Мудрост -Развој на одговорност према себе -Практикување на само-дисциплина	-Живот според извидничките закони -Дава све од себе	-Истражува (експериментира) -Духовен развој -Емоционален развој -Интелектуален развој	-Организира активности
5.Верба -Препознавање на изминати искуства и нивното значење и можноста да ги искаже	-Полн со почитување	-Духовен развој -Емоционален развој -Интелектуален развој	-Посета на религиозни објекти и настани
6. Духовно истражување -Истражување и откривање на духовно наследство	-Обврска кон духовни вредности	-Духовен развој -Служба	-Посета на културни настани -Посета на други државни и култури

Физички Развој

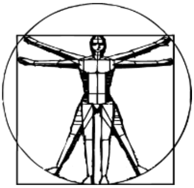

Главни Теми	Завет и Закони	Области на Личен Развој	Како да се исполни
1.Идентификација на потребите -Разбирање на телесни промени и функции -Разбрање на поврзаноста на телото со животната средина и потребите -Одржување на своето тело	-Обзирност	-Физички развој -Извиднички вештини	-Прва помош -Фитнес предизвици -Активно спортување -Истражување на начин на здрав живот
2.Одржување(форма и здравје) -Хигиена -Исхрана -Вежбање	-Скромност	-Физички Развој -Истражува (екпрериментира)	-Разговор со нутриционист -Следење на начин на здрав живот
3.Ефективност -Развивање на сетилата-допир, вид, мирис, вкус и слух -Развивање на сила, издржливост, агилност, флексибилност и самоконтрола	-Храброст	-Интелектуален Равој -Емоционален Развој	-Дневни и ноќни хајкови -Патеки на издржливост и предизвици

-Надминување на хендикеп			

Интелектуален Равој

Главни Теми	**Завет и Закони**	**Области на Личен Развој**	**Како да се исполни**
1.Собирање на информации -Љубопитност -Истражување -Испитување -Набљудување	-Храбарост	-Интелектуален развој -Емоционален развој	-Обука за проект менаџер -Обука за лидерство
2.Обработување на информации -Анализирање на податоци -Сортирање и класификација -Помнење		-Интелектуален развој -Емоционален развој	-Истражувчки проект
3.Решавање на проблеми -Креативност и инвентивност -Експериментирање -Хипотеза и дедукција	-Дава све од себе -Помага на другите -Обзирност	-Интелектуален развој -Емоционален развој	-Организација на проект -Водач на јато, патрола

Емоционален Развој

Главни Теми	**Завет и Закони**	**Области на Личен Развој**	**Како да се исполни**
1.Само-откривање и свест -Препознавање и прифаќање на своите емоции -Само-пронаоѓање	-Извиднички закон и завет -Љубопитност	Интелектуален развој -Емоционален развој	????
2.Само-искажување -Искажување на своите чувства на различни начини	-Дава све од себе	-Интелектуален развој -Емоционален развој	????
3.Одговорност и самоконтрола -Контрола врз своите чувства и емоции -Почитување на својот интегритет и на туѓиот -Контрола на агресија	-Помага на другите -Полн е со почит -Пријателски настроен	-Интелектуален развој -Емоционален развој	?????

Социјален Развој

Главни Теми	Завет и Закони	Области на Личен Развој	Како да се исполни
1.Односи и комуникација -Развивање на односи со луѓе -Стекнување со комуникациски вештини -Полова еднаквост -Одбивање на социјални и националистички стереотипови и предрасуди	-Почитува -Лојален -Доверлив -Храбар -Обзирен -Пријателски настроен	-Социјален развој -Истражува (експериментра) -Развива комуникациски вештини	-Посетува други религии и култури -Изработка на проект од социјален карактер
2.Соработка и Лидерство -Да знае како да работи во тим -Да прифати одговорност	-Почитува -Лојален -Доверлив -Скромен -Храбар	-Служба -Социјален Развој	-Кампување -Охрабрување на нови членови да се приклучат во движењето и постојните да станат лидери
3.Солидарност и служба -Да го пронајде своето место во заедницата	-Обзирен -Помага на другите	-Служба -Социјален Развој	-Активности во природа -Организирање на проекти за

-Да развие чувство за служење за доброто на другите и заедницата	-Почитува -Лојален -Скромен -Се грижи за животната средина		потребите на животната заедница

Личен развој и пракса

Низ програмата ќе искусите активности кои ќе ви помогнат да ги развиете вашите ставови и гледишта, вештините и знаењата кои ги поседувате. Индивидуалната програма е изградена преку одредување на лични цели во согласност со програмата и интеграција на овие цели во програмските активности. Методот “Учење преку работа” треба да биде применет во реализацијата на програмските активности.

Области за личен развој

1. Лидерски вештини
- Мирно решавање на конфликти
- Донесување на одлуки
- Лидерство во тешки ситуации
- Решавање на проблеми
- Одговорност
- Еманципација

2. Животни вештини
- Грижа и нега за лично здравје
- Правилна исхрана и нутриција
- Писменост
- Вокација
- Планирање на време
- Управување со средства

3. Комуникациски вештини
   - Слушање
   - Јавно говорење
   - Интервјуирање
   - Предавање
   - Маркетинг
   - Односи со јавноста

4. Духовност и општетсво
   - Духовен развој
   - Околина
   - Државјанство
   - Култура
   - Сексуалност

5. Персонални интереси
   - Хоби
   - Спорт
   - Музика и сл.

6. Активности во природа
   - Кампување
   - Хајк
   - Алпинизам
   - Веслање со кану

Должности на Роверот

Како член на Светското извидничко движење од вас се очекува да превземете одредени должности – најважно е да дадете се од себе за да живеете во согласност со извидничката заклетва и закони.

Мотото на Роверите е служба, според ова самото мото носи должности преку кои понекогаш ќе се пронајдете себеси како поминувате време реализирајки проекти во корист на извидничкото движење и заедницатат во која живеете.

Активностите од оптествен карактер се разликуваат од другите асктивности на Роверите, бидејќи тие претставуваат предизвик и даваат чувство на задоволство.

ОСНОВНА ПРОГРАМА НА РОВЕРИТЕ

ЛИЧНИ МИСИИ

АГОРА

ГОДИШЕН ПРОЕКТ

ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ АКТИВНОСТИ

ЛИЧНИ МИСИИ

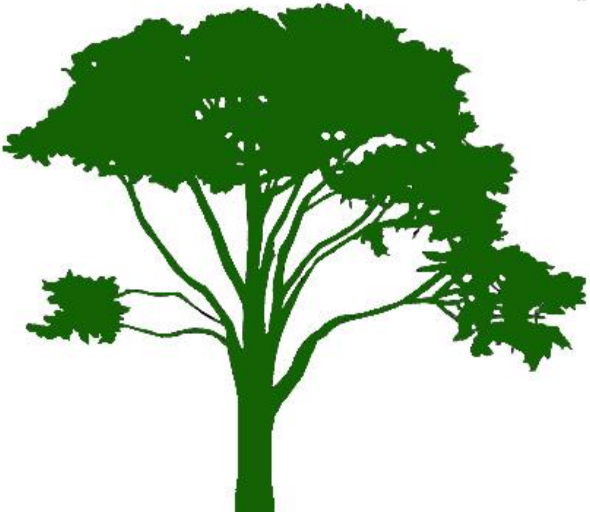

Едно дрво, многу гранки....

Како функционира исполнувањето на личните мисии ?

Роверите се полнолетни извидници кои имаат големо искуство и знаење.

Во Роверскиот програм Роверите пред себе имаат шест (6) области на развој низ кои тие е потребно сами да се водат и да ги исполнат образовните цели.

За секоја од шесте области Роверот заедно со својата екипа, тим е потребно да изработи по четири мисии преку кои ќе ги постигне образовните цели.

Слободата на избор, интензитет споено со можноста за употреба на креативноста ќе овозможи вашите мисии да бидат незаборавни и territory уникатни.

Со среќа !

Област 1

Лидерски способрности

Образовно развојни цели

- Мирно решавање на конфликти
- Донесување на одлуки
- Лидерство во тешки ситуации
- Решавање на проблеми
- Одговорност
- Еманципација

1

Планирање на мисијата

Дата _____________

Место ___________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
___________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

2

Планирање на мисијата

Дата _____________
Место ___________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
__________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

3

Планирање на мисијата

Дата _____________
Место ____________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
___________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

4

Планирање на мисијата

Дата ______________

Место ___________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
___________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

Област 2

Животни вештини

Образовно развојни цели

- Грижа и нега за лично здравје
- Правилна исхрана и нутриција
- Писменост
- Вокација
- Планирање на време
- Управување со средства

1

Планирање на мисијата

Дата ______________

Место ____________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
____________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

②

Планирање на мисијата

Дата ______________
Место ____________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
____________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

Планирање на мисијата

Дата _____________
Место ___________________

3

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
__________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

Планирање на мисијата

4

Дата _____________
Место ___________________

Облик	Метод
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
__________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

Област 3

Комуникациски вештини

Образовно развојни цели

- Слушање
- Јавно говорење
- Интервјуирање
- Предавање
- Маркетинг
- Односи со јавноста

Планирање на мисијата

1

Дата _____________
Место ___________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
__________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

Планирање на мисијата

2

Дата _____________
Место ___________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
__________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

3

Планирање на мисијата

Дата _____________

Место ___________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
_________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

Планирање на мисијата

4

Дата ____________

Место _________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

Област 3

Духовност и општетсво

Образовно развојни цели

- Духовен развој
- Околина
- Државјанство
- Култура
- Сексуалност

1

Планирање на мисијата

Дата ______________
Место ____________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
___________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

Планирање на мисијата

Дата ____________

Место __________________

②

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
_________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

3

Планирање на мисијата

Дата _____________

Место ___________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
__________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

Планирање на мисијата

4

Дата _____________
Место ___________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
__________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

Област 4

Персонални интереси

Образовно развојни цели

- Хоби
- Спорт
- Музика
- Уметност

Планирање на мисијата

1

Дата _____________

Место ___________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
__________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

2

Планирање на мисијата

Дата ____________

Место __________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

3

Планирање на мисијата

Дата ______________

Место ____________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
____________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

Планирање на мисијата

Дата ____________

Место __________________

4

Облик	Метод
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
_________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

Област 5

Активности во природа

Образовни цели

- Кампување
- Хајк
- Преживување
- Поречанство

1

Планирање на мисијата

Дата _____________

Место ___________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
__________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

Планирање на мисијата

Дата ____________

Место __________________

2

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

3

Планирање на мисијата

Дата _____________
Место ___________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
__________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

4

Планирање на мисијата

Дата _____________
Место ___________________

Облик	**Метод**
Состанок	Игра
Прошетка	Хајк
Логорување	Практична работа
Излет	Предавање
Свеченост	Разговор
Посета	Цртање
Натпревар	Работа со пишување
Работна акција	Тимска задача
__________________________	Демонстрација

Тема:

Шема на активноста:

Која образовна цел ќе ја постигнам

Како ќе ја постигнам образовната цел

Забелешки од спроведувањето на активноста

ГОДИШЕН ПРОЕКТ

ГОДИШЕН ПРОЕКТ

Што е тоа годишен проект ?

Секој ровер има задача да изработи по еден годишен проект. Годишниот проект представува планирање на настан, активност или процес кој предходно ќе биде обмислен со поставени цели и ќе има импакт врз индивидуалниот развој но и импакт кон општеството, организацијата и.т.н.

Годишните проекти представуваат предизвик и задача која роверите ја поставуваат пред себе со цел да го направат светот подобро место на живеење. Проектите можат да бидат доста различни и го демонстрираат интересот на роверот за надмуинување на некој проблем или остварување на некоја потреба.

Зошто годишен проект ?

Целокупниот процес на осмислување, планирање и реализирање на проектоѕ е патување низ искуства кои се од исклучително значење за персоналниот и интелектуалниот развој на роверите.

Преку годишните проекти роверите се стекнуваат со практични применливи вештини, организациски, комуникациски вештини и способност за менаџмент.

Дополнително преку процесот на имплементирање на годишните проекти роверите ја демонстрираат својата служба кон останатите, организацијата и општеството практикувајки конструктивни грагани кои активно го градат општеството и овозможувајки подобар свет, особено за младите.

Како да го изработам годишниот проект :

Идентификување на проблем

Секогаш првиот чекор при изработката на вашиот годишен проект е идентификувањето на проблемот или потребата. Враз основа на тој проблем и потреба понатаму вие ќе го градите и развивате својот проект и затоа е исклучително важно проблемот или потребата да бидат специфични, јасни и разбирливи.

Тоа може да бидат потреби на организацијата, општеството, младите, вешето опкружување кој сметате дека преку вашиот проект можете да ги промените, подобрите, остварите.

Пример : Помладите извидници во мојот одред немаат вештини за презентирање; Децата од моето село пешачат повеке 4км бидејки не постои мост; Моето мало е исполнето со графити кои шират говор на омраза....

За подобро специфирање на проблемот или потребата вaќно е да се изучи и историјатот и да се направи анализа на проблемот (што ќе се решава) или потребата, причините за цитуацијата.

Треба да содржи анализа на теренот, кои се постојните празнини и предизвици, и што е точно проблемот кој треба да се реши и какво е неговото потекло? Кои категории извидници се погодени од овој проблем и како може со предложениот проект/програма да им се помогне?

Креирање на идеја

Откако ќе го идентификувате проблемот време е да размислувате како истиот да го надминете. Во тој процес вие ќе ја развете вашата идеја за надминување на ситуацијта. Идејата треба да го дирекно адресира специфичниот проблем/потреба и да предложи решение за надминување на истиот.

Во овој сегмент вие треба да ја поставите Предложената цел, проектни резултати, целна популација.

Што е Главната цел на програмата/проектот и кои се проектните (очекуваните)резултати?

Планирање на имплементацијата – Методологија на имплементација

По поставувањето на идејата и целите наредниот чекор е планирање на спроведување на проектот и потребно е да изработите план за имплементација на идејата.

Планот се состои ид обмислување на техничкиот приод , прелагање активности со кои ќе се постигнат посакуваните резултати, идентификување на засегнатите страни и учесниците во активностите и процесот.

Важно е активностите да се обмислуваат со краен производ кој директно е поврзан кон остварување на предвидените резултати предвидени во идејата.

Набавки на проектот

За остварување на вашите активности најчесто ќе Ви бидат потребни материајални, човекови и финансиски ресурси. Исклучително е важно истите реално да се предвидат и да се осмисли процесот за изнаогање на истите.

1. Кој материали се потребни и од каде ќе бидат набавени
2. Колку луге се потребни, која е нивната улога и како ќе бидат вклучени
3. Колку финансии се потребни, за што се потребни и од каде треба да се обезбедат.

Секогаш трудете се да бидете ефективни. Најчество мала иновативност и креативност можат значително да ви помогнат во изнаогање на потребните ресурси.

Процесот на изнаогање на ресурсите своевидено е процес на развој и оспособување со нови вештини за секој ровер.

Евалуација

Евалуацијата на годшишниот проект е процес кој е потребно постојано да го применувате во текот на целиот процес на годишниот проект. Евалуацијата е процес на анализа за тоа колку вашиот проект е успешен, колку инволвираните страни се задоволни и каков е импактот од вашите активности. Применувањето на евалуацијата преку прашалници, работилници, игри и.т.н. ќе Ви овозможи да имате податоци за што е она што треба да се подобри и што е она што функционире добро . Вра зоснова на тие податоци имате шанса да го подобрете својот проект.

Учење преку работа

Процесот на изработка на мојот прв личен годишен проект

1. Потреба и проблем

Дадете општ приказ и анализа на потребата/проблемот кои ќе ги третира проектот. Јасно идентификувајте го специфичниот проблем кој треба да се реши и потребата која треба да се задоволи. Објаснете како Вашиот предлог е релевантен за потребите и ограничувањата на целната група и регионите. Бидете конкретни за да покажете како проектот ќе направи промени во животот на луѓето и каква конкретна корист ќе им донесе на соодветната заедница/регион. Ограничете го описот на потребата и проблемот на ПОЛОВИНА СТРАНИЦА.

2. Цел и краткорочни цели

Која е општата цел на проектот која сакате да ја постигнете? Дефинирајте ги краткорочните цели на проектот кои се однесуваат на посакуваните конкретни подобрувања или промени кои треба да се постигнат со проектот. Секоја краткорочна цел треба да биде јасна, мерлива и реална.

3. Целна група и географска локација

Опишете ја целната група на која се однесува проектот. Наведете ги сите засегнати страни и потенцирајте на кој начин планирате да ги вклучите во спроведувањето на проектот. Кои региони од земјата ќе ги опфатите со проектот?

4. Очекувани резултати

Наведете ги очекуваните проектни резултати. Постигнувањето на резултатите треба да води кон реализирање на краткорочните цели на проектот.

5. Технички пристап

Дадете концизен опис на предложените активности поврзани со реализацијата на проектот (секоја активност објаснете ја во еден параграф). Објаснете го придонесот на секоја активност кон постигнувањето на краткорочните цели на проектот. Посочете ги клучните активности на проектот и објаснете како тие се релевантни за целната група, како и што нудат активностите како иновација. Користете податоци (и квантитативни и квалитативни) како што се проценка на бројот на луѓе кои ќе бидат опфатени преку активностите на проектот, број на јавни настани, број на производи, итн. Ве молиме да потенцирате како планирате да ги мотивирате граѓаните да се вклучат во активностите на проектот или пак да започнат сопствена иницијатива. Дадете временска рамка на планираните активности !

6. Очекувано долгорочно влијание

Накратко, објаснете ги промените кои ќе ги направи проектот, кој ќе има корист од тоа и како. Во овој дел, врз основа на предложените активности, резултати, краткорочни цели и целта на проектот, објаснете какви промени се очекуваат (во практиките, однесувањето, разбирањето, перцепциите и слично).

7. Мониторинг и евалуација

Опишете како планирате да го следите и оценувате вашиот проект за да бидете сигурни дека ги постигнува краткорочните цели. Објаснете како ќе ги мерите постигнувањата преку вклучување мерливи показатели за напредокот кон постигнување на краткорочните цели и зацртување цел за секој показател.

8. Одржливост на проектот

Објаснете ја вашата понатамошна вклученост во третирањето на темата/прашањето откако проектот ќе заврши и дадете опис на активности кои би следеле по завршувањето на проектот. Објаснете како проектот ќе ви помогне во зајакнувањето на вашите поддржувачи и како планирате да ги употребите постигнувањата (конкретните резултати кои сте ги постигнале), ресурсите (партнерските односи кои сте ги воспоставиле), искуствата или вештините со кои сте се стекнале преку овој проект во идните активности. Објаснете како активностите може да бидат одржливи по завршувањето на предложениот проект (како од програмски, така и од финансиски аспект).

ИЗВИДНИЧКА АГОРА

Што е Агора ?

Агора претставува модел на дисусија и работа каде учесниците на демократкси начин слободно ги изразуват своите мислења и дискутираат по истите со останатите учесници.

Агората е првиот стар грчки модел, еквивалент на Римскиот форум.

Во извидничката организација Агората претставува настан за истражувачи и ровери на кој настан се споделуваат мислењата на извидниците и се разговара за истите како и за улогата на извидниците кон идентификуваните теми и прашања.

На национално ниво, Сојузот на извидници на Македонија еднаш годишно организира АГОРА на која учествуват ровери и истражувачи од сите извиднички одреди во Р.Македонија.

На овој собир се разговара за извидиштвото, програмата, улогата на извидниците како и за потребите на младите и општеството.

Понекогаш Агората може да има тематика и следствано темите за дебата и работа се водени од тематиката на настанот.

На настанот учесниците дебатираат и идентификуваат предлог тема за работа во тековната година на која роверите и истражувачите ќе работат во своите тимови/ годишнио проекти.

Најчесто на националната извидничка Агора се дискутира за потребите и проблемите на младите и се креират предлог активности – проекти за решавање на овие потреби/проблеми.

Секоја година се избираат најдобрите ровери кои можат потоа да учествуваат на интернационалната Агора која секоја година се организира во различна Европска држава.

Зошто е важна Агора

Преку учеството на овој настан Роверите се стекнувате со компентенции и култура за дебата, се стимулирате за изразување и при тоа имате можност директно да придонесете кон исполнување на роверската мисија, да насочите активности кои ќе решаваат реална потреба и проблем остварувајки ја својата служба.

Роверите како иницијативни млади во општетството и одговорни индивиуи преку овој настан ги канализираат своите идеи и ја насочуваат својата служба.

Преку инволвирање во Агора Роверите прикажуваат иницијативност и активизам што се едни од основите цели на извидничката организација и нуди развој на роверот во сите развојни полиња, особено интелектуален развој, ментален и социјален бидејки прек вклучувањето во настанот роверот, разменува и твори производ заеднички со своите врсници и со производот го прави светот подобро место за живеење.

Преку Агора роверот директно може да почуствува разултат од својата мисија и служба и директно да согледа како со своето размислување и како со своите дела придонесува кон градењена општеството околу себе и во градењето на подобар свет.

ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ АКТИВНОСТИ

Rowerway

Најголемиот Европски настан за роверите несомлено е Rowerway. Се одржува на секои 4 години и претставува своевидена смотра за сите Ровери во Европа. Секогаш се одржува на различна локација (Италија, Португалија, Исланд, Финска, Франција) и како настан здружува повеке илјадници ровери од сите држави во Европа и пошироко кои преку многу дружење авантура и забава се едуцираат, разменуваат искуства и ги подобруваат своите вештини.

Настанот Rowerway се состои секогаш од два дела: Патека и Камп. Патеката е секогаш првиот елемент од Rowerway кога учесниците ровери во тимови пешачат предходно подготвена атрактивна патека низ планините, реките и населбите во државата домакин и на уникатен начин преку тимски задачи ја спознаваат културата, традицијата и природните богатства на државата. Покрај тоа патеката е секогаш исполнета со аватура, физички, интелектуални и ментални предизвици.

Кампот започнува со самиот крај на патеката. Најчесто постојат повеке патеки кои започнуваат на различни локации и завршуваат на едно место, во централниот камп. Во овој камп роверите престојуваат околу 4 до 5 дена и за нив се подготвени широка лепеза на атрактивни активности кои го стимулираат нивниот извиднички дух, авантурата, размената и дебатата и дружењето. Во кампот забавата секогаш е присутна, од ативностите до

вечерните забави кои се одвиваат како своевиден извиднички фестивал на повеке локации со различна содржина.

Rowerway е навистина посебен и исклучително квалитетен настан кој е дел од предложената програма за секој ровер. На Rowerway ќе се пронајдете себеси, ќе се дружите и забавувате, ќе учите и доживувате. Rowerway е настан кој несмее да се пропушти.

-

Јас на Rowerway

Спомените од мојот тим

Дата : __________________

АГОРА

Агора е образовна алатка која го користи Извидничкиот метод за да стигне на образовните цели за роверот и која посветува посебен акцент на еманципација на младите и нивно зајакнување.

Она што ја прави Агора толку посебен настан е тоа што е настан "за Ровери, од Ровери".

Како резултат на тоа, на настанот се третираат прашања кои се од значење и релевантни за младите во нашето општество денес и се стреми кон исполнување и решавање на истите преку активностите на роеверите односно преку извидништвото.

Агора се стреми да биде место за средба, во која соништа, чувства, интереси, искуства, идеи и патеки се споделуваат, се поврзуваат и заеднички се доживуваат;

Агора како настан е крстосница која ќе биде извор на инспирација и енергија за роверите.

Тоа е место за дебата и споделување, како и настава и учење едни од други. И што е најважно, Агора е настан за добивање на нова мотивација и насока на еден пат како ровер.

Секој настан се фокусира на главна тема врз која е изградена програмата. Агора е Европски настан и се организира еднаш годишно на различни локации, каде бројот на учесници е органичен. За да присуствувате на настанот потребна е дозвола од Сојузот на извидници на Македонија.

Јас на АГОРА

Спомените од мојот тим

Дата: ___________________

Интернационален сервисен тим

Роверите во извидничката организација се одговорни и конструктивни индивидуи кои пружаат подршка на помладите и повозрасните, на општеството и на својта организација.

Поддршката и одговорноста на секој ровер е интегрирана во своите постапки, размислувања и дела. Патот за градење на подобар свет започнува со градење на себеси во подобар човек и токму во тоа се основите на делувањето на секој ровер.

Во светот извидничкта организација е најбројното младинско движење. Секоја година во светот се организираат стотици извиднички кампови кои се интернационални и оставаат простор за роверите да се вклучат во организациониот тим, давајки подршка во организацијата, спроведување на програмата, логистичка, техничка подршка односно подршка со своите вештини преку кои ќе допринесе кон организацијата на настанот.

Популарно оваа програма или можност е наречена IST (International Service Team) Интернационален Сервисен Тим и е достапна за сите поголеми настани.

Оваа програма на вас како ровери ќе Ви озвозможи уникатно доживување, применување и усовршување на вашите вештини, дружење, забава и спознавање на нови извидници, култури, традиции и.т.н.

Фактот дека годишно се случуваат по неколку вакви настани пружа инзворедна можност за многу вакви доживувања кои ќе ја вградат во вас интернационалната димензија на извидништвото.

Јас како член на Интернационален Сервисен Тим

Спомените од мојот тим

Нашата Македонска Смотра

Сојузот на извидници на Македонија традиционално на секој 5 години организира интернационална смотра на која присуствуваат извидниците од Македонија и гости од целиот свет.

Смотрата е најголемиот настан организиран од Сојузот на извидници на Македонија и предтавува сложен процес и сплет на многу активности, планирање и организација со цел на извидниците и истражувачите да им се понуди актрактивна и инспиративна програма и уникатно дожувување.

Секој ровер со своите стекнати вештини е должен да се вклучи и да ја подржи организацијата на овој настан вклучувајки се во националниот роверски тим и лигата на роверите.

Вклученоста во овој процес носи непроценливо искуство, нови знаења, пријателства, дружење и забава.

Вие како ровер можете да придонесете на многу начини, односно правејки го она што најмногу ве исполнува.

Јас на _____Интернационална Македонска Смотра ______год.

Мојата улога: ____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Спомените од мојот тим

MOOT

Светскиот извиднички MOOT е настан наменет за роверите на возраст од 18 до 26 години. MOOT се одржува на секои 4 години и е организиран од Светската Извидничка Организација. Зборот MOOT доага од стар англиски израз кои значи – Средба.

На секој MOOT се собират околу 5000 извидници и настанот представува одлична можност за развој на секој извидник и доближување кон интернационалните димензии на извидничкото движење.

На MOOT роверите ги споделуваат своите погледи за извидништвото на глобален план, трендовите и процесите кои го засегаат извидништвото и преку дружње и забава се здобиваат со применливи вештини од повеке области кои значително го зајакнуваат извидничкиот дух и компететивноста на роверот.

Преку учеството на MOOT роверите се добилижуват кон процесот на стрнување на светски грагани.

Локацијата на одржување на MOOT се одредува на светска конференција и секој MOOT има своја тематика која дополнително ја збогатува програмата со многу авантура, уникатни посети и активности пропратени со незнаборавни искустава што го прави MOOT еден од најпрестижните настани за учество.

Јас на ______МООТ _______год.

Мојата улога: ____

Спомените од мојот тим

ПОСЕБЕН РОВЕРСКИ ПРОГРАМ

Liguae of Roveres

Роверка Лига

ПОСЕБЕН РОВЕРСКИ ПРОГРАМ

Посебниот програм за роверите во извидниката организација представува осмислен модуларен предизвик состевен од прдизвикувачки активности кои роверите требаат да ги исполнат преку заедничка работа во нивните роверски клубови, тимско планирање и исполнување на зададените предизвици преку кои ке ја постигнат крајната цел за личен емоционален, интелектуален, ментален, социален и духовен развој, градење на конструктивност и посветеност за општеството и продлабочување во својата татковина, природата и заедницата.

Посебниот програм за роверите се состои од 17 модулни активности од различен карактер за чија реализација роверите треба заеднички да го планираат нивното исполнување, да го организираат и имплементираат.

Програмот симблично е картографиран на основата на роверската марама која се добива при свеченото влегување во роверската категорија на извидници. Оваа марама е единствена и секој ровер ја добива еднаш а потоа се води по нејзе.

Дополнително секој од 17те модули од посебната програма е образложен и постевен во овој роверски дневник.

МОДУЛ 1

Водопадите во Р.Македонија

Водопадите ширум нашата татковина раскажуваат уште една од убавите приказни на сплетот од природните убавини и можноста за авантура.

Првиот модул ве предизвикува да ги посетете најголемите водопади во Р.Македонија притоа изработувајки запис за вашата авантура. Некој од водопадите се лесно достапни, додека некој ќе ви зададат адреналински предизвик и многу авантура.

Уживајте !

Сипкови водопади- Пехчево

Седум водопади криела густата борова шума во пехчевскиот дел на Малешевските планини. Водопадите кај изворот на Брегалница се одалечени од Пехчево околу шест километри.

Вљубениците во природата уживаат во овие водопади до кои има изградено и пешачки патеки. Највисок е водопадот на брегалничката притока Жолтачка река, со височина од 14 метри.

Истражете ги водопадите и организирајте посета со вашиот тим !

Водопад Длабока река- Кораб

Изворите на Длабока Река се наоѓаат на околу 2500 метри надморска висина, веднаш под врвот Мал Кораб. Она што ја прави посебна и привлечна за љубителите на исконската природна убавина, секако е водопадот кој се формира во горниот тек на реката. Овој водопад со висина од околу 130 метри е највисок во Македонија. Најдобриот период за посета е во текот на месеците јуни и јули, тогаш снегот не претставува голема пречка, а поради неговото топење, водопадот има најмногу вода.

Водопади на Ѓеневица (Галичник)

Реката Ѓеневица тече во должина од 8 километри низ ливади, шуми и карпи.

Низ својот тек таа право водопади. Највеличествен дел претставува најзиниот кањон, кој не е целосно пристапен, заради тешкиот терен.

Дуфски водопади

Вообичаена слика за Дуфските водопади е блескавата вода што паѓа од недогледните карпи во височините, директно врз чистинка со клупа и дрвени столчиња и камења. Пејзажниот колорит му е целосно потчинет на сивата боја, а природата остава „мрачен“ впечаток. Се е влажно, остро, стрмно, само водата е светла.

Колешински и Смоларски водопади- Струмица

Идеално за викенд активност !

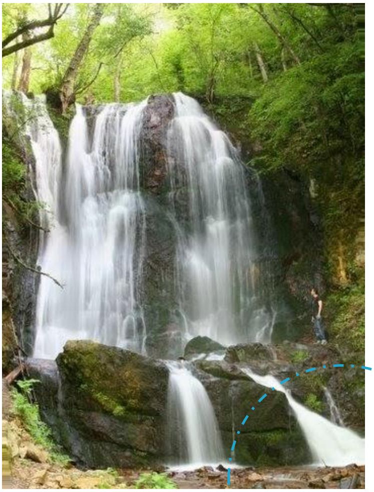

Како неизбежна атракција во струмичкиот регион се вбројува и еден од највисоките водопади во Македонија, лоциран во југоисточниот дел на Република Македонија, во пазувите на планината Беласица помеѓу јаворова шума и камени гребени на надморска височина од 610 метри. Со својот максимален пад на водата во висина од 19 метри досега не оставиле рамнодушен ниту еден од нивните посетители. Колешинскиот водопад има просечна височина од 15 м, а широчина на падот околу 6 метри. Според постанокот тој е тектонски водопад, создаден во гранитни камења. Спротиводно од Колешинскиот водопад, на оддалеченост од околу 100 метри се наоѓаат уште неколку помали водопади

распоредени во низа, високи од 2 до 4 метри, кои припаѓаат на неговиот централен слив.

Смоларски водопад — водопад е сместен на северните падини на планината Беласица, по текот на реката Ломница, на надморска височинаод 600 м во регионот на селото Смолари.

Вкупната височина на вертикалниот отсек на Смоларскиот водопад изнесува 39,5 метри.

На дното од водопадот формиран е џиновски лонец, чија должина во правец на течењето на речната вода изнесува 5 метри, широчината е 11 метри, а длабочината се движи од 0,5 до 0,7 метри.

Смоларскиот водопад е единствен постојан водопад во Македонија со пад на водата од 39,5 метри.

Смоларе е како повеќето села во Македонија, мало село во кое живеат љубезни и гостопримливи луѓе. Но ова село има посебно богатство скриено во планината, Смоларски Водопад.

За да дојдете до водопадот, треба да патувате по тесен, кривулест пат и да ја намалите брзината бидејќи тракторите и запрежните возила се карактеристични за оваа област. Овде главното занимање е земјоделството.

На патот кон водопадот ќе наидете на мал пазар од каде можете да купите локални производи. Овој пазар беше отворен во Јануари 2007 година каде локалното население е секогаш таму да ви понудат локални пиперки, јаболка, краставици и уште многу вкусни и здрави производи. По краткиот разговор на пазарот продолжувате со искачување до водопадот.

Освојување на Модул 1

- ✓ Заедно со мојот тим посетив 4 водопади од модулот
- ✓ Изработив запис од посетите
- ✓ Знам да ги објснам водопадите, нивната локација и специфичности,

Извештај од освојување на модулот

Модул 2

Наменети за летен период

Високата петка (Највисоките врвови во Р.Македонија)

Слободно може да се каже дека Република Македонија е планинска земја со околу 40 планини од кои 12 повисоки од 2000 метри. Ниту една држава во Европа, нема толкав број на самостојни планински целини и планински масиви во однос на својата површина. На сите овие планини има околу 260 интересни и впечатливи планински врвови, од кои 85 над 2000 метри.

Вашата задача е со вашиот тим да се искачите на највисоките пет врвови во Р.Македонија !

Голем Кораб (2753 m) е највисок врв на планината Кораб, а воедно и највисок врв во Република Македонија. Врвот се наоѓа во северниот дел на планината, на границата со Република Албанија.

Врвот е доста стрмен, особено кон албанската страна и изграден од тријаски варовници. Поради големата височина, во близина и во подножјето се јавуваат траги од плеистоцена глацијација: циркови, валови, морени и др. Под врвот извира Длабока Река (десна притока на Радика), на која се наоѓа водопадот Пројфел висок 133 m.

Секој 8ми септември се организира традиционално заедничко качување на врвот Кораб.

Најдобар пристап, 47 км од Гостивар

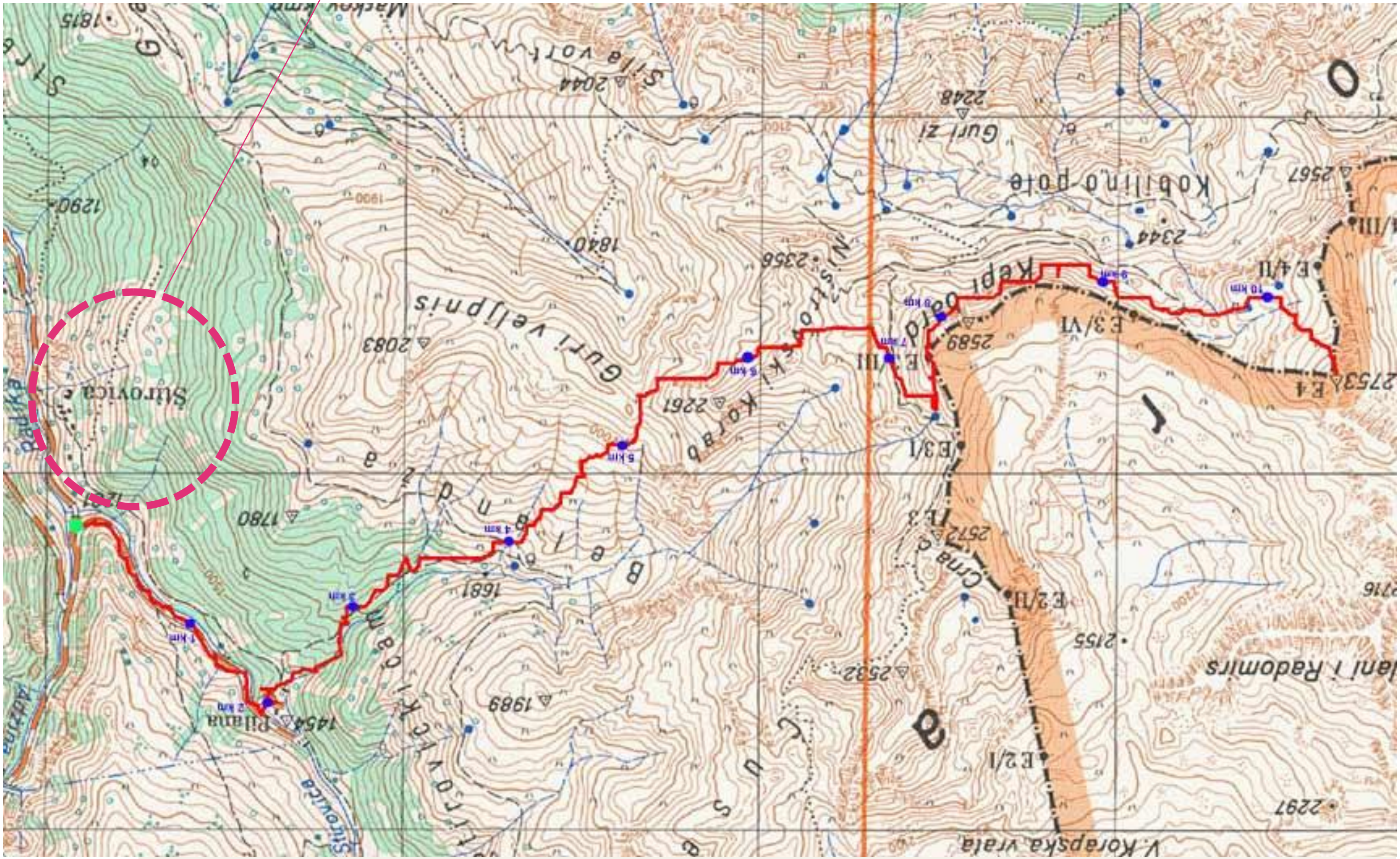

Титов Врв (2747 m), уште е познат како Турчин или Шар и е меѓу најубавите, а воедно и највисок врв на Шар Планина и втор по

височина во Република Македонија. Изграден е од мезозојски варовници, доста распукани и оголени. Инаку има пирамидална форма. Околу самиот врв, поради силното мразно разорување се јавуваат камени реки и сипари.

Северозападно од врвот е изворот на реката Пена кон која се протега преубав видик, а јужно се наоѓаат неколку глацијални езера меѓу кои најинтересни се Белото и Боговинското.

Според неофицијални податоци, Вакуфската патека, која тргнува од Попова Шапка и завршува на Титов Врв е долга 15-17 км, а самото искачување по оваа патека трае 4-5 ч. Неверојатно е чувството, кога по околу 4 часа макотрпно пешачење, ќе го здогледате врвот, најмногу препознатлив по кулата. И токму од тој миг, кога ви се чини дека врвот ви е на дофат, имате уште цели 60-тина минути пешачење. Според многумина, ова се најтешките минути, што од физички аспект (тука теренот е најстрмен и најтежок), така и од психички, поради илузијата дека кулата е блиску, а сепак релативно далеку, а секако тука е и неизбежното исцрпувачко чувство на нестрпливост. За тие 4-5 часа искачување, интересен е фактот дека нема да здогледате траги на цивилизација. Ќе бидете опкружени со недогледни пасишта со сочна трева, а на некои места, ќе здогледате по некој „снежен јазик“ – како што планинарите популарно ги именуваат местата на кои снегот сѐ уште упорно се бори со нежното планинско сонце.

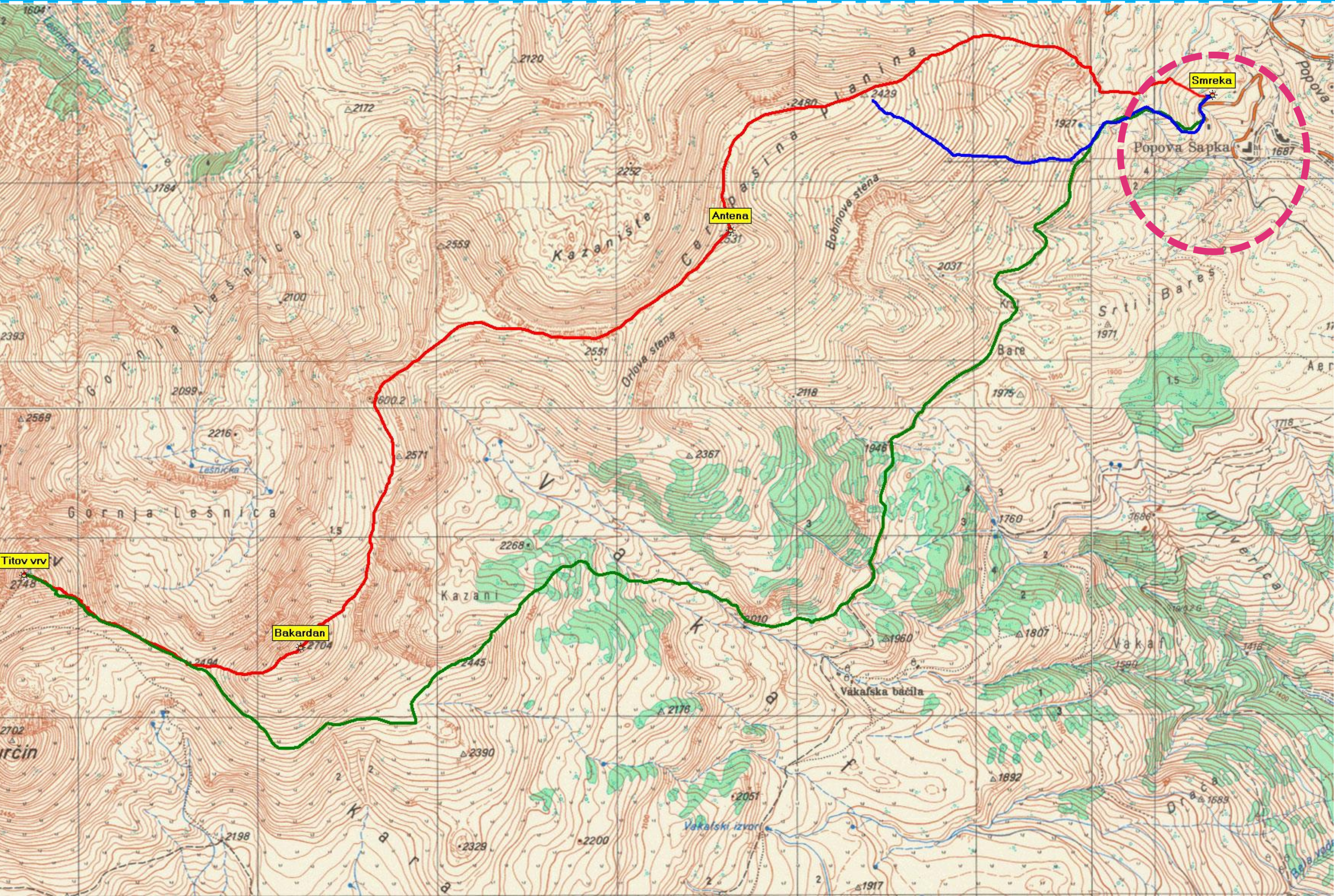

Titov vrv
Bakardan
Antena
Smreka
Gornja Lešnica
Kazani
Kazanište
Orlova stena
Bobinova stena
Popova Šapka
Vakafska bačila
Vakalski izvori

Пелистер (2601 m) е највисокиот врв на планината Баба, а се наоѓа

во нејзиниот северен дел. Месното население целата планина ја нарекува Пелистер. Врвот е најдоминантен во овој дел на Република Македонија. Инаку изграден е од гранитни карпи и палеозојски шкрилци. Оголен е, а поради мразното разорување е интензивен процесот на распаѓање на карпите. Интересни се појавите на морињa од карпи кои се јавуваат под самиот врв. Поради специфичната положба нуди широк и прекрасен панорамски видик, а од јужната страна, под Пелистер е убавото глацијално Мало Езеро.

Пелистер се кажува од повеќе насоки од кои ние Ви ја препорачуваме патеката од село Нижеполе преку ледничките езера.

На брегот на големото езеро е изграден Планинарски дом покрај кој можете да подигнете логор.

Идејално за викенд авантура со вашиот тим !

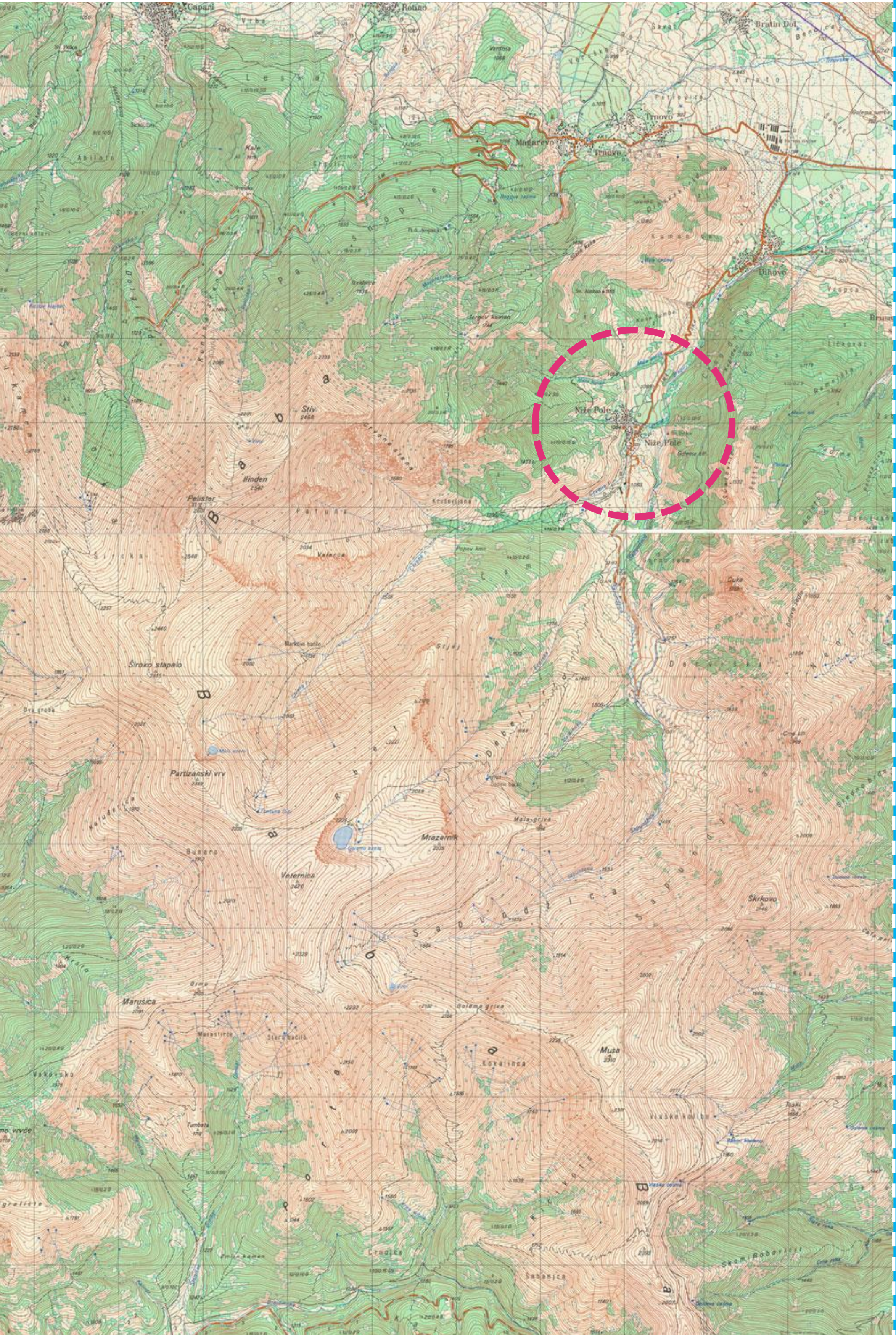

Capari
Rotino
Bratin Dol
Trnovo
Magarevo
Dihovo
Niže Pole
Pelister
Ilinden
Širok stapalo
Partizanski vrv
Mrazarnik
Veternica
Skrkovo
Musa
Marušica
Vlaške koliba

Солунска Глава (2540 m) е највисокиот врв на планината Јакупица. Тој е остар (со конусен изглед), карпест и карстифициран.

Од врвот може да се гледа поголемиот дел од територијата на Република Македонија, а за многу ведро време, според кажувањата се гледа дури до Солунскиот Залив. Поради својата положба и доминантност, Солунска Глава има стратешко значење за нашата држава. На самиот врв и во неговото подножје има неколку огромни пропасти – најдлабоки во Македонија. На југоисточната страна, се јавува амфитеатрален отсек длабок скоро 1000 м, во чие подножје е изворот на реката Бабуна.

Ако се користи Планинарскиот дом „Чеплес“ како појдовна точка можно е да се направи искачување на врвот **Солунска Глава**, со височина од 2.539 м. Поребно е околу 3 часа печашење во добри временски услови во летниот период. Можни се брзи промени на временските услови од кои причини искачувањето до врвот се препорачува на искусни планинари или во организирани групи во кои има искусни планинари. Доколку се користи за појдовна точка п.дом Караџица, искачувањето до врвот трае окулу 5 часа. Како можни тури преку врвот Солунска Глава планинарите ги користат следниве траси:

- Траса Чеплес - **Солунска Глава** - Убава - Патишка река - Скопје. Околу 8 часа пешачење.
- Траса Чеплес - **Солунска Глава** - Планинарски дом „Караџица“ - 8 Часа пешачење

Patiška Reka
Aldinci
Krvenica
Mlada Buka
Ahmetovo Gjubre
Brazda
Ostri Vrv
Skenderova Rupa
Karadžica
Gorni pepeljak
Salakova Planina
Šaškovica
Sipačan
Parunike
Kota
20
6
Vraca
Krivul
G. Jabolčište
Šilegarnik
Zavoj
Ivanov Kamen
Popov Grob
Solunska Glava
Gorna Jakupica
Dolna Jakupica
Jakupički Preslop
Pl. prifaten dom
Perčulica
Gorna Belica
Kantarica
Ismailica
Grob
G. Kjule
D. Kjule
Bibol Bačila
Bela Kobila
Katunište
Nežilovo
Papradište
Selim Bačila
Topka
Čardak
Momina Čuka
Odbivarnik
Sokol
Starec
Oreše
Kapinovo
Crešnevo
Rendova Livada
Gečik
Tinje
Kjafe (Bobiš)
Čestak
Bogomila
Babuna
Cerov Vrv
Smakov Rid
Bora Preslop
Bel Kamen

Кајмакчалан (2520 m) е највисок врв на планината Ниџе. Просторно се наоѓа во средишниот дел на планината, на самата граница со Република Грција.

Врвот е оголен, стрмен посебно кон долината на Коњарка на север и релативно пристапен, бидејќи до него води макадамски пат кој започнува кај с. Скочивир.

На самиот врв има црква, гробница и неколку други помали објекти како обележја од Првата Светска војна.

Врвот е познат по Кајмакчаланската битка која што се водела помеѓу Србија и Бугарија. Битката траела од 12 Септември до 03 Октомври 1916 година. На ова место жестоко се судриле Српската со Бугарската војска, во кои учествувале и многу Македонци од двете страни на фронтот, кои биле принудени да го дадат својот живот за туѓи интереси. Според некои локални приказни кои што се раскажувани во село Старавина имало и битки во кои се бореле брат против брат од двете страни на фронтот. Навечер можеле да се слушнат пријателски разговори помеѓу спротивните страни.

За црквата Св. Петар има и една легенда поврзана со Рудолф Арчибалд Рајс. Тој помеѓу луѓето бил познат и како доктор Рајс, но всушност не бил доктор, туку бил професор, криминолог, фоторепортер и дописник за неколку весници во првата светска војна директно од фронтот. Доктор Рајс имал желба откако ќе почине неговото срце да биде обвиткано во злато и да биде ставено во урна внатре во црквата. Се смета дека неговото срце било во таа урна после неговата смрт во 1928 година па се до Втората светска војна кога врвот бил освоен од страна на Бугарите и тогаш се губи трага на срцето.

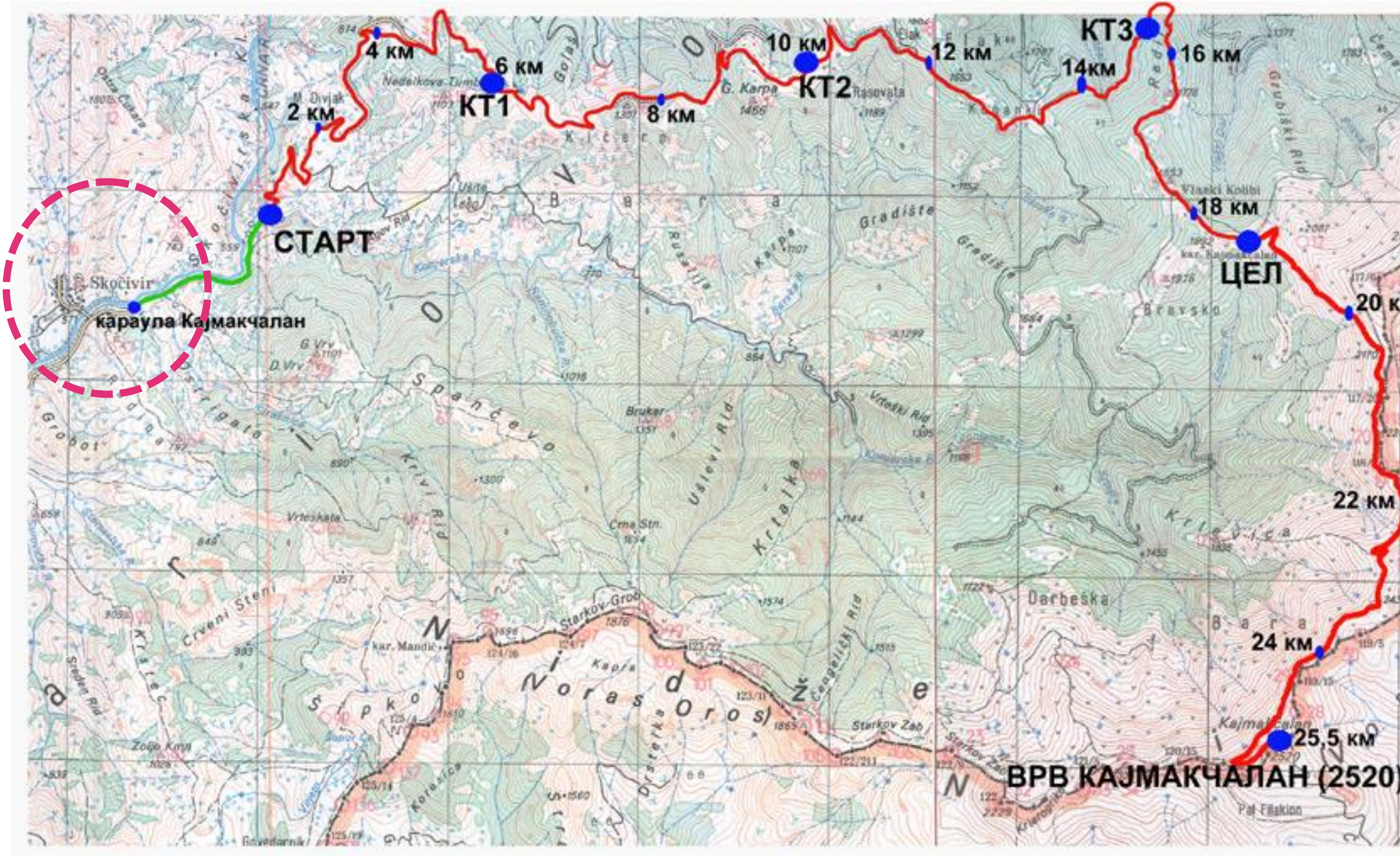
СТАРТ
караула Кajмакчалан
2 км
4 км
6 км
КТ1
8 км
10 км
КТ2
12 км
14км
КТ3
16 км
18 км
ЦЕЛ
20 к
22 км
24 км
25,5 км
ВРВ КАЈМАКЧАЛАН (2520)

Освојување на Модул 2

- ✓ Заедно со мојот тим се искачив на 4 врва од модулот
- ✓ Изработив запис од посетите
- ✓ Знам да ги објснам врвовите, нивната локација и специфичности,

Извештај од освојување на модулот

МОДУЛ 3

Вевчански карневал

Еден од најпознатите карневали во Р.Македонија е Вевчанскиот карневал. Пишани извори сведочат дека карневалот е стар најмалку 1.460 години, но постојат археолошки наоди кои упатуваат на податоци дека карневалот постои барем 2200 години. Денес карневалот е интересно и необично преплетување на пагански со христијански обичаи.

Традиционално, учесниците се обидуваат да избегнат воведување на современи карневалски елементи, но сепак во последните години во организација на Општината и Министерството за култура, се воведува ред во овој инаку хаотичен вонвременски настан.

Вевчанскиот карневал во суштина е обичај под маска, кој се нарекува *„Свети Васиља“* (Василица). Се празнува на 13 и 14 јануари секоја година и е посветен на Св. Василиј Велики. На тој ден се дочекува новата православна година, а се испраќа старата.

Ваша задача во овој модул е со вашиот тим да учествувате со своја маска на Вевчанскиот каневал !

Инаку, тој е пагански обичај кој тука се сочувал сè до денешни дни. Учесниците во него се нарекуваат василичари. Тоа се маскирани поединци и групи од сите возрасти организирани по маала.

Тоа се маските на зетот и невестата, на музичарите, на Глупи август и на ѓаволите. Особено е карактеристична маската на Глупи Август.

Обично неговата улога ја прифаќаат млади луѓе, полни со енергија, бидејќи тоа го бара самиот лик.

Глупи август настапува со дозирана агресивност во заштита на зетот и невестата (симболот на плодноста), а со публиката комуницира само со крикови и движења. Оваа маска се јавува од времето на антиката како своевидна пародија на тогашните владетели. Наспроти овие маски, во далеку поголем број се актуелните маски кои се јавуваат само еднаш. Токму тоа ги тера учесниците да бараат нови идеи и маски што го чини карневалот секогаш актуелен, масовен и привлечен за јавноста. Покрај тоа, тој има и натпреварувачки карактер меѓу ривалските групи на Долна и Горна Маала.

На вевчанскиот карневал се збираат жители и од околните села како публика. Два дена ечи селото од зурлите, тапаните, песните и игрите, шегите и довикувањата. Три месеци пред тоа печалбарите пак живеат за Василица. Се приготвуваат, измислуваат или прават маски, се договараат со оштo да ги изненадат другите василичари - како што ги викаат маскираните во карневалот. Тој е и чудна парада на духот на овие луѓе, инвентивноста, манифестацијата на веселоста иако градите им се полнеле со офкање од разделбите катагодишни.

На вечерта спроти Василица, штом се спушти ноќта, горномалската и долномалската тајфа василичари тргнува во обиколка на куќите. Пред секоја оро, пред секоја грст мрсни шеги за домаќинот и домашните, песни, и ,, Сурва година, со женски јагниња, машки дечиња, женски телиња...... Ураааааа!!! ,,. Големите желби за плодна и среќна година и донесената веселба домаќините ги наградуваат со парче леб, неготвено месо и згора на тоа пари.На вевчанскиот карневал познат е обичајот „Крштевање вода во извор“ во водите на познатите вевчански извори. Тоа се прави кога негде ќе се расцути мугрaта под налетот на зората во два или три часот наутро, на 14 јануари, на Василица. Иако рано, учесници се, речиси, целото село, 1.000 до 1.500 вевчанци. Во нив има повеќе

жени од мажи, има и стари, но повеќе млади вевчански генерации. Остварувањето на овој обичај е сврзан со предметите ѓум или бакарно котле, а поретко има литургија или погача, домашно месена и печена. Главниот предмет за обичајот „Крштевање вода“ е василичарската китка. Неа некои ја прават како крст, но задолжително од три гранчиња: дрен, босилек и василичарка. Секое гранче на китката има посебна цел: дренот е тврдо дрво, рано ја најавува пролетта и раѓа здрав живот и богат бериќет. Босилекот е господово растение со кое се благословува плодност, нов и здрав живот и бериќетно лето. Пак, василичарката е растение со боцки кои го прогонуваат злото и се што е страшно, лошо и неприфатливо за новата година.

И за овој обичај главнината на поворката ја чинат горномаалските и долномаалските василичари. Тие се предводени од зетот и невестата со побратимите и музиката. Во оваа пригода селскиот поп игра главна улога. Попатно на поворката се придружуваат соселани од сите селски маала кои се упатуваат кон изворите. Ова вевчанци, како обичај го викаат „одење на вода“. Тука во водите на вевчанските извори се прави чинот на крштевање вода: молитвите на попот, кршењето на лебот и квасењето на василичарската китка, го симболизира крштевањето на водата, а потоа се полнат бакарните садови. По ова зимската атмосфера се облагородува со песни, игри, желби и честитки „За многу години - Сурва година“. Потоа следува враќањето дома, каде што продолжува празнувањето на обичајот. Во домот „крстената вода“ од бакарниот сад се дели на половина. Целта нејзина е да се употреби за две намени. Првата се однесува на водата што ќе остане во котлето. Имено, домаќинот со садот „крстена вода“ тропа на затворената врата на својата куќа, а потоа вратата се отвора и почнува првата церемонија на остварување на обичајот. Тој ја кваси китката и ги прска просториите во куќата - домот, благословувајќи „за убајна, бериќет за женски јагниња и телиња и за полни амбари жито и бочви со вино“. Домаќинот и прскањето

со „крстена вода“ го прави и во просториите каде што се одгледува стоката и живината: пондилата, кокошарниците. И ова се прави за добро и подобро во новото Господово лето.

Втората намена на „крстената вода“ ја употребува домаќинката на куќата. Таа со неа, рано наутро, на 14 јануари, на Василица ќе меси кашаник со паричка. Значи празнувањето на обичајот продолжува со месење, печење и гостење со кашаникот, тој е вевчански специјалитет за гостите и гостењето на денот на Василица. Тоа е некиснато тесто од пченично брашно со квасец. Кашаникот на гостите што ќе го посетат домаќинот на Василица се послужува со луканци (вевчански домашни колбаси) и со домашно биено сирење и кисело млеко. Преданието вели: „Кој ќе кеснит од кашаникот и тој што ќе ја најт паричката, ќе имат убајна, ајр, ем бериќет до година на Василица - Сурва година“. Дента на Нова година арена на игрите и песните продолжува среде селото, каде и завршува прекрасниот празник. Од 1993 година карневалот е член на Здружението на европските карневалски градови,во кое Вевчани на големо негодување на Грција, ја внесе Македонија под своето уставно име.

Карневалот во Вевчани, беше повод во 1996 година, на местото на настанот да се оддржи семинарот на тема ,, Обичаи под маска ,, со учество на домашни и етнолози од повеќе европски земји, кои од карневалот на јавноста и ги издвоија основните карактеристики: традиционалните маски, појавата на ликови од општенствениот живот, но и елементите кои го сочинуваат првобитниот слој на обичајот. Се разбира, тие дадоа и свое видување и за новините инкорпорирани во традиционалниот обичај. На вевчанскиот карневал, своевиден ,, Театар без ѕидишта ,, не му се случило да ја оддложи претставата. Тој од година во година се повеќе и повеќе го предизвикува интересот на јавноста, како во земјата така и во странство.

Освојување на Модул 3

- ✓ Заедно со мојот тим подготвивме маски и учествуваме на Вевчанксиот карневал.
- ✓ Изработив запис од учеството на карневалот.
- ✓ Знам да го објаснам настанот, значењето и традицијата.

Извештај од освојување на модулот

Тимска маска

Село Град и Коњска Пештера

Град, е село во Пијанец, општина Делчево. Се наоѓа на неколку километри од магистралниот пат Делчево-Берово. Местото на кое се наоѓа селото изобилува со вода, плодна земја и пасишта, кои се и прчина да ова место биде населено уште пред 5.500 години. Во него се вкрстувале главни и споредни патишта. Преду селото поминувал стариот пат, кој од рудоносните ридови на Саса и Калатакај Каменица, водел преку Луковица, Драмче, Црквенец, Ѕвегор, Град и онатаму преку Малешевијата за Солун. Патот поминувал по десната страна на реката Брегалница. Преку Град, кај планината Обел, Поминувал пат кој водел за долината на Струма, а одтаму за Константинопол.

Во селото Град постои археолошко наоѓалиште, кое се нарекува “Градиште”. Со археолошките истражувања во 2001 година, археолозите пронашле фигура од метал на женско божество-мајка со жртвеник, која е датирана од пред 5.500 години. Откопана е енолитска куќа, во состојба каква и што била од пред 5.500 години. Во неа имало огниште со четири керамички садови. На тоа подрачје се откриени и бронзенодобски населби. Сите тие наоди зборуваат дека на тоа место имало живот уште многу одамна.

Со поранешите истражувања, во атарот на селото ео откриена голема тава со грчки монети од градот Хистие (Еубеа) од 4-ти и 3-ти век пред Христос. Тоа иницира дека таму постоела населба и за време на Хелинистичкиот период, која продолжува да егзистира и за римско време.

На самиот рид на Градиштето се пронајдени голем број на монети од римскиот период и рановизантиско време. Пронајдени се камени садови и керамика од сите периоди. Откопани се и голем број на питоси.

Со археолошките истражувања во селото од 2001 година Градиштето било датирано како доцноантички град, 1-4 век по Христос. Според археолоштите наоди тоа било добро обезбедена тврдина, со акропола на врвот на ридот и со кула за набљудување на околината и одбрана од напади. До сега во Град не е лоцирана ранохристијанска црква, иако преданието збоува дека во селото имало повеке цркви. Во средниот век имало развиен црковен живот. За тоа сведочат бронзените крстови кои се најдени во Градиштето при ископувањата во 2001 година. Таму се најдени три бронзени крста, од кои кои едниот е датиран 10-12 век, вториот само од средниот век, а третиот од 18 век. Од податоците кои ни се на располагање од времето на владеење на царот Милутин , цар Душан и од еден Турски попис од 1570 година одзнаваме дека станува збор за голема и организирана населба.

Како султанска држава со Хатихумајунот од 1856 година, со кој првпат е прокламирана слобода на вероисповед и рамноправност на сите турски поданици, христијаните од Град, најверојатно предводени од свештениците и занаетчиите, поднеле барање да им одобри изградба и доградба на црквата “Свети Георги” во селото. Ферманот со кој султанот го одобрил барањето на христијаните од Град, беше најден во црквата во селото, а сега се чува во архивот на Македонија. Ферманот го издал султанот Абдул Меџит, кој владеел од 1839 до 1861 година.

Заедно со вашиот тим организирајте посета на локалитетот и изработете запис за селото. Дополнително во близина на локалитетот придонесете со градење колиба за засолниште.

Освојување на Модул 4

- ✓ Заедно со мојот тим подготвивме мисија и го посетивме локалитетот.
- ✓ Заедно со мојот тим изградивме колиба во близина на селото.
- ✓ Изработив запис од истражувањето.
- ✓ Знам да го објаснам местото, локалитетот, значењето и традицијата.

Извештај од освојување на модулот

Потребна е висока подготвеност !

Возможно само во летниот период !

Модул 5

Западно-македонска трансферзала (Љуботен – Охрид 220)

Ова е најдолгата планинарска трансферзала со постојани висини над 2.100 метри надморска височина. Имате 12 контролни точки. Оваа трансферзала важи за една од потешките за совладување.

Патеката се поминува за најмалку 8 дена доколку сте добро подготвени. Оваа трансфезала бара исклучителна подготвеност, добро планирање и внимание. Бидете подготвени !

Ден 1 (Љуботен – Ливадичко езеро)

Ден 2 (Езерски Врв - Караниколички Езера)

Ден 3 Караниколички езера - Џинибег (извори на Пена и Смрека)

Ден 4 (Џинибег – Лера)

Ден 5 (Лера – Галичник)

Ден 6 (Галичник – Лазарополе)

Ден 7 (Лазарополе - Голема Мегданица)

Ден 8 (Голема Мегданица – Охрид)

Освојување на Модул 5

- Заедно со мојот тим подготвивме мисија и ја поминавме трансферзалата.
- ✓ Изработив запис од истражувањето.
- ✓ Знам да ја објаснам трансферзалата, локациите патеката...

Извештај од освојување на модулот

Модул 6

Најдобар термин се есенските и пролетните рамноденици !

Кокино

На 35 километри од Куманово, на надморска височина од 1013 метри, сместена на неовулкански рид веднаш под врвот Татиќев Камен, се наоѓа мегалитската опсерваторија Кокино.

Со математичка прецизност старите Македонци ги утврдувале местата на Сонцето во денот на долгодневицата, пролетната и есенската рамноденица, минималното и максималното отстапување на Месечината во зимскиот период и слично. И точно знаеле дека сето тоа ќе се повтори точно по 18,6 години. Опсерваторијата е стара четири илјади години и преку неа може да се одредат четирите главни позиции на Месечината и трите главни позиции на Сонцето во текот на една година.

Инаку, на локалитетот е лоцирана централната позиција за набљудување на небесните тела, како и седум маркери изработени во вертикалните карпи со кои се означувале местата на изгрејување на сонцето и на месечината. Тука ќе ги најдете камените седишта наречени тронови, издлабени во карпа, поставени во правецот север-југ. На овој начин, доколку сте седнат на ова и само на ова место, вас и само вас ве осветлува првиот утрински сончев зрак. И вие и само вие сте во онаа непосредна врска со бога.

Света планина

Во 2005 година НАСА го стави Кокино на четвртото место на листата со најстари и најважни астрономски опсерватории на светот. Првите наоди биле добиени истата година кога била откриена населба од бронзениот период, населба што според својот изглед и димензии се разликувала од слични вакви археолошки населби. Карактеристично е дека Кокино е комплексен локалитет. Пред да стане опсерваторија, најверојатно бил света планина на која се изведувани повеќе култови, а еден со сигурност бил присутен: култот на Големата Мајка Божица (Магна Матер), значи Мајка на сите богови.

Вториот култ е најверојатно култот на светиот брак меѓу Мајката Земја и Сонцето, култ што во тој период бил распространет низ Медитеранот. Зборуваме за вториот милениум пред нашата ера, кога карпестиот планински врв се персонофицира како тело на Мајката Божица, Мајката Земја и во одредени временски периоди на овие одредени места, првите сончеви зраци што паѓале го означувале почетокот на таа света врска, свет брак меѓу Земјата и Сонцето, од кое понатаму ќе заживее сè живо во природата.

Ова е света планина и секое приближување кон неа буди чувство на почит. Четирите илјади години побиваат четири илјади говорници за нашето (не)постоење. Мистичноста на овој простор ве води во размислување за едно место на кое еден народ живее со генерации.

Заедно со вашиот тим, организирајте посета на лоалитетот и кампувајте вршејки астролошки набљудувања !

Освојување на Модул 6

- ✓ Заедно со мојот тим подготвивме посета на локалитетот Кокино
- ✓ Заедно со мојот тим извршивме астронсмки набљудувања.
- ✓ Изработив запис од истражувањето.
- ✓ Знам да го објаснам лоалитетот,ноговата историја и намена...

Извештај од освојување на модулот

Модул 7

СКОПЈЕ МАТКА (Шишевси Манастир и Врело)

Овој модул се состои од хајк кој почнува во Скопје(подножјето на водно) до Шишевскиот манастир кој се наоѓа над кањонот матка и посета на пештерата врело која е една од најдклабоките пештери во европа.

Водно

Водно е планина сместена во јужниот дел на Скопје. Името „Водно“ потекнува од големиот број на извори кои се наоѓаат на оваа планина.Највисоката точка е врвот „Крстовар“ со надморска височина од 1066м на кој се наоѓа „Милениумски Крст“ и планинарскиот дом “Крстец„ во кој може да се снабдите со храна и преноќиште.

Кањон Матка

Матка е кањон на реката Треска која е десна притока на реката Вардар и се наоѓа на околу 17 км југозападно од Скопје.Околината изобилува со ендемски видови на животни, инсекти и растенија.Во кањонот се наоѓаат 10 пештери со должина од 20 до 176 м. истотака има 2 манастири: „Свети Никола Шишевски“ и „Успение на Пресвета Богородица“ и 3 цркви: „Свети Андреја“ , „Свети Спас“ и „Света Недела“ (во рушевини).

Шишевски Манастир

Шишевскиот Манастир„Свети Никола“е сместен високо на една зарамнета тераса на карпите, над десниот брег над вештачкото езеро и е единствено достапен пеш од три правци: од мостот на реката Треска во близина на кајакарските терени кај манастирот Света Богородица во Долна Матка (половина час пешачење), од селото Шишево (1 час), како и од врвот на планината Водно (2 часа и 30 минути). Во манастирот во секое време можете да се снабдите со храна и пренократиште.

Пештера Врело

Врело е систем од 2 пештери (подводна – Врело и надводна – Подврело) кои с енаоѓаат во кањонот матка од десната страна на реката Треска. Целосната длабочина на пештерата е сеуште неоткриена но со досегашните истражувања е утврдена длабочина од 192 метри што оваа пештера ја ставаат на 1 место на балканот, 2 место во европа и 14 место во светот по длабочина на подводни пештери. Таванот изобилува со сталактити а непомалку зачудуваат неколкуте сталагмити од кои највоодушевувачки се сталагмитите „близнаци“ кои се високи околу 6 м. и се со кристално бела боја.Во длабочините на пештерата се наоѓаат и 2 езера „мало и големо езеро “ во кои исто така има сталагмити што укажува дека некогаш во пештерата немало вода. До пештерите се пристигнува со кајчиња кои се изнајмуваат во близина на манастирот „Успение на Пресвета Богородица“ .

Опис на пат Водно – Матка

Хајкот започнува на Средно Водно од каде по повеќе патеки може да се дојде до врвот „Крстовар“ од кадешто се следи обележената патека до Шишевскиот Манастир

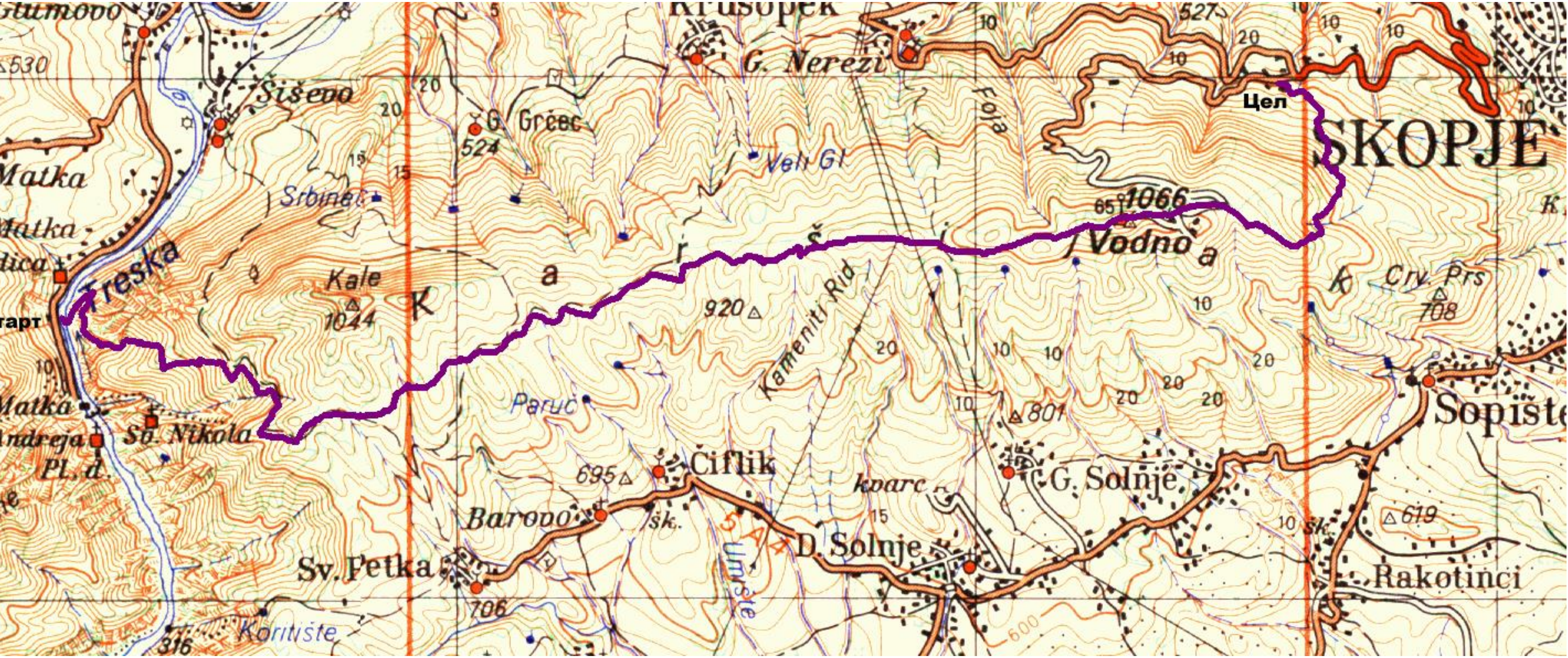

SKOPJE
Цел
тарт
G. Nerezi
Šiševo
G. Grčec
524
Veli Gl
Foja
Srbinec
Matka
Treska
Kale
1044
K
a
r
š
Vodno
a
1066
920
Kamenit Rid
Crv. Prs
708
Sopište
Paruč
801
Čiflik
695
G. Solnje
kvarc
Barovo
D. Solnje
Sv. Petka
706
Umište
Rakotinci
619
Koritište
316
Sv. Nikola
Pl. d.

Освојување на Модул 7

- Заедно со мојот тим подготвивме посета на локалитетот Кокино
- Заедно со мојот тим извршивме астронсмки набљудувања.
- Изработив запис од истражувањето.
- Знам да го објаснам лоалитетот, ноговата историја и намена...

Извештај од освојување на модулот

Модул 8

Мариово

За потеклото на името постои една легенда во која се вели дека некој турски бег сакал да ја земе за жена во својот харем преубавата девојка Марија од овој крај. По долгите натегања Марија се согласила да оди во харемот на бегот но под услов во целиот крај да не се врши потурчување (исламизирање) и да не се населуваат Турци и да се градат џамии. Договорот бил испочитуван и целиот крај бил спасен од насилните потурчувања и зулуми. Во знак на благодарност населението во чест на убавата Марија која го спасила целиот крај го дало името Мариово.

Денес, овој предел има нешто помалку од петстотини жители, а распослан е на територија од преку 1300 квадратни километри. Времето овде одамна застанаало. Чекорам низ Дуње, село со специфична стара македонска архитектура. Џагорот на населението одамна згаснал низ овие камени ѕидови, низ деценискаta миграција. Колку ли луѓе би дошле кога би знаеле за вакво место, каде човек може да се почувствува навистина САМ, отсечен од цивилизацијата, барем за момент да го осети мирисот на авантура, но и на бекство од хаосот на нашето секојдневие.

Тука, низ овој предел, поминувала линијата на Солунски фронт, за време на првата светска војна. Тогаш, Мариово татнело по целата своја должина. Остатоци од тоа време денес има насекаде,

зачувани се дури и рововите и бункерите во кои се криеле војниците.

Нерамен, напорен пат води низ ридско-планинските карпести терени низ кои се слуша свирежот на ветрот каде што се шири беспрекорната чистота на воздухот, мирисот на спокојот разбрануван нежно само од звукот на ѕвонците на добитокот што пасе по ливадите во далечините. Небото ишарано со бели облаци, кои, чиниш, тукуштo излегле од четката на уметникот што би можел да го наслика овој пејзаж на природни убавини во мариовско Зовиќ. Куќите се раштркани, ѕидани врз камен. Нема сила што ќе ги сруши. Дворовите чисти, оти лежат на карпи, а меѓу нив никнале пргави тревки, полски цветови за да ги хранат пчелите. Селото е распослано на сите страни, но бројот на жители постојано се намалува. Останале уште неколку куќи од кои чади оџакот. Другите одамна ги натиснал заборавот, пајаците ги исплеле своите мрежи, ставајќи печат на спомените кои којзнае дали некој некогаш ќе ги отвори.

Камениот мост претавува камен лаков мост кој ја премостува Градешка Река во непосредна близина на мариовското село Зовиќ. Се смета за едно од најубавите архитектонски зданија во Мариовскиот крај. . Под мостот на една висока карпа е насликан светецот Свети Ѓорѓи, кој е еден вид на остаток од црквичето кое постоело таму.

Ѕидан е од огромни камења, а под него разбранувано тече селската река. Чистата и бистра ладна вода направила мал кањон пробивајќи се низ карпите.

Организирајте посета на Мариово со вашиот тим и истажете го регионот.

- ✓ Заедно со мојот тим подготвивме посета на Мариово
- ✓ Заедно со мојот тим извршивме посета на 2 села.
- ✓ Изработив запис од истражувањето.
- ✓ Знам да го објаснам лоалитетот, ноговата историја и традиции...

Извештај од освојување на модулот

Модул 9

Плачковица – Вртешка

Некогаш одамна во времето на Пајонските кралеви во реката Брегалница живеел воден змеј, налик на оние кинеските, кој го бранел Светиот град. Но, со време, нивото на водата во реката се намалило, па змејот се повлекол во утробата на Плачковица, чекајки водата пак да надојде и тој повторно да завладее со неговото водно кралство.

Речиси сите легенди за овој крај зборуваат за водите и таканаречениот Свет град на планината Плачковица. Во него живеела жена која имала моќ да лекува.

Легендата вели дека Филип II, таткото на идниот крал на Македонците Александар, го донел кај неа бебето Александар за да го излекува од нападите на плач со кои ги измачувало сите дворјани.

Таа го зела детето во раце и рекла дека е сосема здраво, а плаче поради тоа што поседува огромна енергија од која се ослободува на тој начин. Му предвидела дека ќе стане крал на светот и ќе ја надмине славата на татко му.

Филип II и Кралот Липиј кому Светиот Град му бил престолнина, од радост и олеснување се расплакале. Нивниот плач ѝ го донел името на планината Плачковица.

Плачковица има три кањони: Камник, Козјак и Зрновка со високи карпи, реки, водопади, преслапи. Реките на северната страна имаат длабоки долини и голем надолжен пад. Така на Зрновска Река има повеќе брзаци, водопади и џиновски лонци.

За многумина кањонот Камник со својата убавина претставува Колорадо во мало. До сите кањони е обезбедена потребна инфраструктура за непречено движење (маркации, билборди, патокази, сајли, ферети и место за одмор).

Планината Плачковица има бројни пештери, од кои само пет се испитани и достапни за посетители.
Најголема е таканаречената „Големата пештера”, испитана во должина од 600 метри. Таа претставува вистински бисер со своите пештерски украси и е постојан предизвик за спелеолозите. Ќуп, Ајдучка, Туртел и Понор се помали но се лесно достапни за посетителите. До нив водат маркирани патеки.

Токму овде на Плачковица е планирана изградба на Првата македонска астрономска обсерваторија. Во срцето на планината, обсерваторијата ќе биде поставена на 1.400 метри надморска височина. Освен за научноистражувачки и едукативни цели се предвидува да биде и атрактивна туристичка дестинација.

Во селата на оваа питома и пребогата со вода планина живее

народ кој себе се нарекува „Јуруци”. Јуруците потекнуваат од турската област Конија. Во Македонија и на Балканот доаѓаат во 14 и 15 век со освојувачките походи на Османлиите.

Јуруците, како сточари биле задолжени за обезбедување храна за војската. Всушност биле некој вид на интенданти. Со време се населиле во високите планински предели и до ден останувајќи ѝ верни на традицијата.

Јуручките жени и до ден-денес секојдневно ги носат живописните носии во живи бои и се активни чувари на традицијата.

Интересен е податокот дека предците на Кемал Ататурк - основачот на современа Турција биле Јуруци.

Излетот на Плачковица секако завршете го во Виница. Овде велат во минатото, во недостиг на вода куќите се ѕидале со - Вино!
Ова идилично градче е познато по Теракотните икони пронајдени на Виничкото кале.

Илустрираат библијски текстови и напишани се на Латински. Секоја има крст. Датираат од крајот на VI до крајот на VII век. По содржина се слични на оние најдени во Тунис кои се од V и VI век и претставуваат еден од најексклузивните наоди на Македонската археологија.

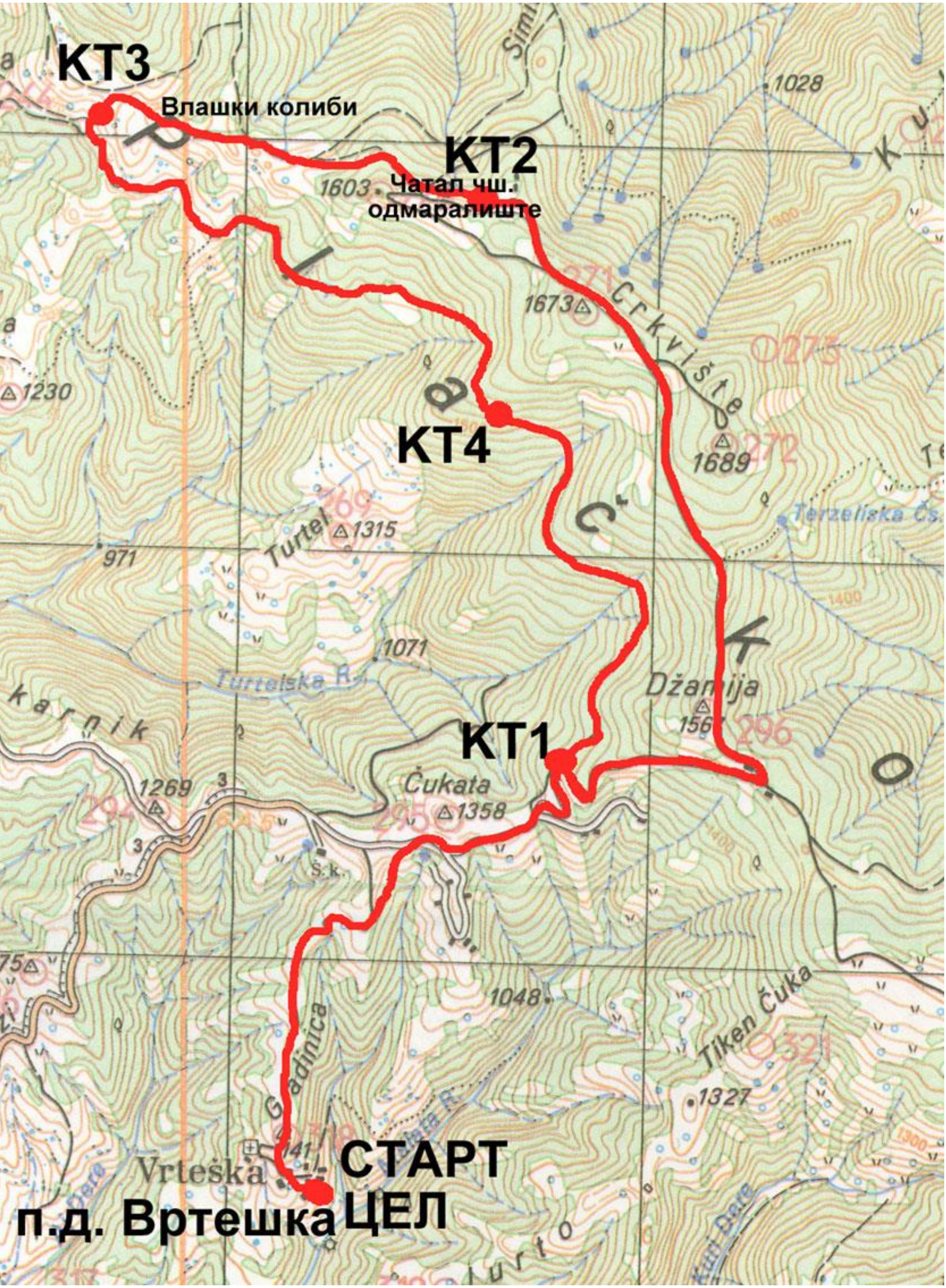

КТ3
Влашки колиби
КТ2
Чатал чш. одмаралиште
КТ4
КТ1
СТАРТ
ЦЕЛ
п.д. Вртешка

Освојување на Модул 9

- Заедно со мојот тим подготвивме посета на Плачковица
- ✓ Заедно со мојот тим извршивме посета на селото Вртешка
- ✓ Изработив запис од истражувањето.
- ✓ Знам да го објаснам лоалитетот, ноговата историја и традиции...

Извештај од освојување на модулот

МОДУЛ 10

Од Трескавец до Зрзе....

Месноста Трескавец се наоѓа под врвот на планината Бабуна, на надморска височина од 1.270 метри, со голема прегледност над околината. Обрабен е со вертикални карпи и со гранитни грамади од север и запад; од југ е пристапен преку тесно седло, а од исток го наткрилува карпата Златоврв (1.422 м). За време на непогоди, громовите многу често удираат во овој врв, па оттука доаѓа и името (Трескавец). На врвот на Трескавец постоело светилиште уште во античко време, од римската епоха (втори и трети век), посветено на Аполон (Громобиец) и Артемида. Тука е споменато и името на светилиштето – Колобаиса. Местото било опслужувано од посветени луѓе и прислужници. Верници-аџии ја посетувале Колобаиса од далеку.

Споменот на старото светилиште горе на врвот, обвиткано со мистика и грмежи, живеел и во средновековието.

Оттука се гледа целата Пелагонија, планините Бабуна, Пелистер, Кајмакчалан, а навечер градовите Битола, Прилеп и Крушево. Се смета дека манастирот „Трескавец Света Богородица“ е подигнат во 13 век како сложен комплекс од разни градби и доградби. По сè изгледа, бил урнат и запустел во 15 век, па бил обновуван.

Старите раскажуваат дека некогаш таму живееле дури триста калуѓери. И прочуен бил од Бело Море до Црно. Легендата вели дека во старо време некоја царица сакала да се исповеда и да се причести, но никаде не можела да најде свето лице. Слушнала за манастирот „Света Богородица“ од Прилеп и пошла на манастир

со многу војска. Кога ја виделе калуѓерите се уплашиле и цврсто ги затвориле портите. Со арно молела царицата, но не отворале. Кога го видела инаетот калуѓерски се налутила и наредила сите калуѓери да се заколат како јагниња. Од крвта калуѓерска оживеал еден ѕвер и го запоседнал манастирот. Многу години поминале и никој не можел да му се приближи на манастирот. На ден Богородица, од ведро небо удрила ровја над црквата. Се насобрале луѓе и го нашле ѕверот како лежи мртов на коските од калуѓерите. Тогаш го отвориле манастирот и до ден-денес е така. Манастирот „Трескавец“ има султански ферман со раката од пророкот Мухамед за ослободување од данок и забрана ниеден Турчин да не смее да го гиба манастирот и да се однесува кон него со почит и чест.

Поседува вредни уметнички предмети како двокрилна врата со плитка резба од 16 век, врвен дострел на македонското средновековно резбарство и припаѓа на познатата Слепчанска резбарска школа. Од 16 век се и царските двери, голем иконостасен крст – космитос од 17 век, работен во резба, и певница работена во инкрустација. (Техника при која, во длабнатините, резбите во дрвото се нанесува пастозна боја што се суши и се мазни.)

Во античкиот период, лозарството било едно од главните занимања на жителите во прилепскиот крај поради благата клима и сонцето. За тоа сведочат пронајдените корита од овој крај, издлабени во карпа, што служеле за цедење на гроздов сок. Системот се состоел од две правоаголни корита, едното било поголемо и на повисоко ниво, каде што се гмечи грозјето. Второто е помало и на пониско ниво, каде што се собирал исцедениот сок, меѓусебно поврзани со канални премини. Виното е една од четирите течности што служеле при жртвување, заедно со млекото, крвта и водата, и му била припишувана магиска моќ.

Во несигурните времиња во доцниот 14 век манастирскиот укрепен простор на Трескавец несомнено служел како збег за околното население. Во тоа време манастирот имал голем метох, со бројни села и имоти во Пелагонија и подалеку, што му биле подарени. Тука стоеле и амбари, магацини, визби и други

економски потреби на големиот манастирски имот. Најдарежлив ктитор на манастирот бил кралот, подоцна и цар, Стефан Душан (1331-1355), потврдено со неговиот портрет на надворешната припрата на црквата.

Кон крајот на 16 век во манастирот се одвивала препишувачка дејност, познато е името на препишувачот Јоаникиј. Во 18 и 19 век во манастирот постоело и училиште.

Во 19 век околу манастирската црква се подигнати конаци од приходите на прилепските занаетчии-еснафи, како и трпезарија со фрески од 17 и 19 век.

Манастирот „Свето Преображение“ во Зрзе се наоѓа на 34 км северозападно од Прилеп, речиси на 1.000 м надморска височина, во подножјето на планината Даутица. Отежнатата пристапност влијае на посетеноста на манастирот. Во зимскиот период, поради снегот е речиси отсечен за вообичаена комуникација. Отворен е од рана пролет до доцна есен.Празникот Св. Преображение Христово на 19 август е манастирска слава, кога во духот на монашкото предание и вековните традиции братството за секој гостин во манастирот приготвува посно гравче, риба, грозје и жито.

Во манастирската иконописна работилница монасите изработуваат икони во традиционалната техника со позлата од 24-каратно злато и природни бои. Зрзеската природа не дозволува да се поседува. Таа инсистира на заемност и проникнување. Ни се открива и ни се нуди самата. Манастирскиот извор Бојаник ја расцепува бучавата на ветрот што ги расејува мирисите и семињата на дивите билки и чаеви, а столетните ореви ве тераат да ја чувствувате божествената закрила.

- ✓ Заедно со мојот тим подготвивме и извршивме поминување на патеката од Тескавец до Зрзе
- ✓ Заедно со мојот тим извршивме посета на два манастири
- ✓ Изработив запис од истражувањето.
- ✓ Знам да ги објаснам лоалитетите, нивната историја и традиција...

Извештај од освојување на модулот

Модул 11

Пловидба Скопје – Демир Капија

Овој модул се состои од Rafting пловидба по реката Вардар од Скопје до Демир Капија со 3 преноќувања во Зелениково и Градско (Активност за продолжен викенд)

Rafting

Rafting е пловидба по брзи води со гумен чамец со капацитет од 4 до 6 лица.

Рафтинг како спорт се состои од трка на наколку тимови во натпреварувачки чамци и тоа во 3 дисциплини: Слалом, Спринт и спуст.

Рафтингот според тежината се дели на 6 класи:

Класа 1- мирна река со спор тек

Класа2- има по некој брзак и камен но сеуште нема опасност

Класа3- брзаци, камења, мали бранови, и помали водопади (сеуште безбедно за почетници)

Класа4- брзаци, карпи, поголеми водопади и падови, потребна е концентрација и брзина во реакциите (само за искусни рафтери)

Класа5- брзаци, големи бранови и карпи, големи водопади, потребно е многу прецизно и концентрирано управување(само за натпреварувачка класа рафтери)

Класа6- огромни бранови, големи карпи, и многу стапици, падови и водопади, (потребно е крајно вешто управување со чамецот и нема место за грешки)

Ноќевања

За оваа активност предвидени се 3 ноќевања во зелениково – кое се наоѓа во крајниот југо-источен дел на Скопската котлина од десната страна на реката Вардар непосредно пред почетокот на Таорската клисура и претставува седиште на истоимената општина. Селото е рамничарско и лежи на надморска височина од 235 метри. Во Село Градско кое се наоѓа на оддалеченост од 2 км источно од новата населба Градско, лоцирана на самата железничка пруга Скопје – Солун . И во селото Марвинци кое се наоѓа во општината Валандово непосредно до крајот на Демиркаписката Клисура.

Демиркаписка Клисура

Демиркаписката Клисура — една од позабележителните клисури во Македонија на реката Вардар, наречена по градот Демир Капија. Долга е 31,5 км сметано од утоката на Бошава до селото Удово. Со оваа должина е најмала во споредба со другите клисури на Вардар. Демиркаписката клисура е планинска. Од источната страна е заградена со ограноците на Серта и Градешка Планина, а на западната со Краставец и Кожуф. Страните на некои места во клисурата се високи и до 900 м, а на Карадак и Трнка Рид и до 1000 метри.

Освојување на Модул 11

- Заедно со мојот тим подготвивме и извршивме пловидба на реката Вардар
- Изработив запис од истражувањето.
- Знам да ги објаснам лоалитетите, нивната историја и традиција...

Извештај од освојување на модулот

НАЦИОНАЛЕН ИЗВИДНИЧКИ КУП

СКУП

Националниот Извиднички Куп претставува организиран збир од националните натпревари организирани од извидничките одреди и Сојузот на извидници на Македонија.

Назионалниот Извиднички Куп се состои од 9 кола (натпревари) кои се разпоредени во текот на една година и завршуваат со Државниот орентационен извиднички Натпревар кој предтсвува девето и последно коло на купот.

Натпреварувањата се дел од богатата традиција на извидништвото во Р.Македонија и истите се организираат од самото основање на извидничката орагнизација.

Секое коло е организирано со посебна тематика од извидништвото. Колата и домакините се одредуваат на почетокот на секоја година.

Роверите учествуваат на натпреварувањата со својот роверски тим и во текот на годината се стекнуваат со бодови произлезени од нивниот пласман на натпреварувањата од секое коло.

Дополнително секој ровер добива коефициент бодови од секое коло односно натпреварување.

Најдобриот роверски тим се прогласува за првак на годината и најдобриот ровер се прогласува за натпреварувач на годината.

Година _________________

Број на коло	Натпреварување	Освоени бодови (екипно)	Индивидуален коефициент (екипни бодови поделни на број на извидници во тим)
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9	Државен Извиднички Орентационен Натпревар		

	Вкупно:		

Година _________________

Број на коло	Натпреварување	Освоени бодови (екипно)	Индивидуален коефициент (екипни бодови поделни на број на извидници во тим)
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9	Државен Извиднички Орентационен Натпревар		

	Вкупно:		

Година ________________

Број на коло	Натпреварување	Освоени бодови (екипно)	Индивидуален коефициент (екипни бодови поделни на број на извидници во тим)
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9	Државен Извиднички Орентационен Натпревар		

	Вкупно:		

Година _________________

Број на коло	Натпреварување	Освоени бодови (екипно)	Индивидуален коефициент (екипни бодови поделни на број на извидници во тим)
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9	Државен Извиднички Орентационен Натпревар		

	Вкупно:		

Година ________________

Број на коло	Натпреварување	Освоени бодови (екипно)	Индивидуален коефициент (екипни бодови поделни на број на извидници во тим)
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9	Државен Извиднички Орентационен Натпревар		

	Вкупно:		

ДНЕВНИК НА НЕЗАБОРАВНИ АВАНТУРИ

2014

January

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

February

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	

March

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

April

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

May

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

June

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

July

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

August

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

September

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

October

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

November

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

December

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

2015

January

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

February

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

March

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

April

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

May

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

June

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

July

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

August

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

September

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

October

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

November

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

December

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

2016

January

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

February

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29					

March

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

April

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

May

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

June

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

July

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

August

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

September

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

October

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

November

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

December

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

2017

January

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

February

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

March

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

April

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

May

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

June

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

July

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

August

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

September

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

October

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

November

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

December

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

2018

January

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

February

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

March

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

April

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

May

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

June

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

July

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

August

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

September

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

October

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

November

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

December

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

2019

January

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

February

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

March

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

April

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

May

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

June

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

July

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

August

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

September

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

October

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

November

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

December

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

nes of the World

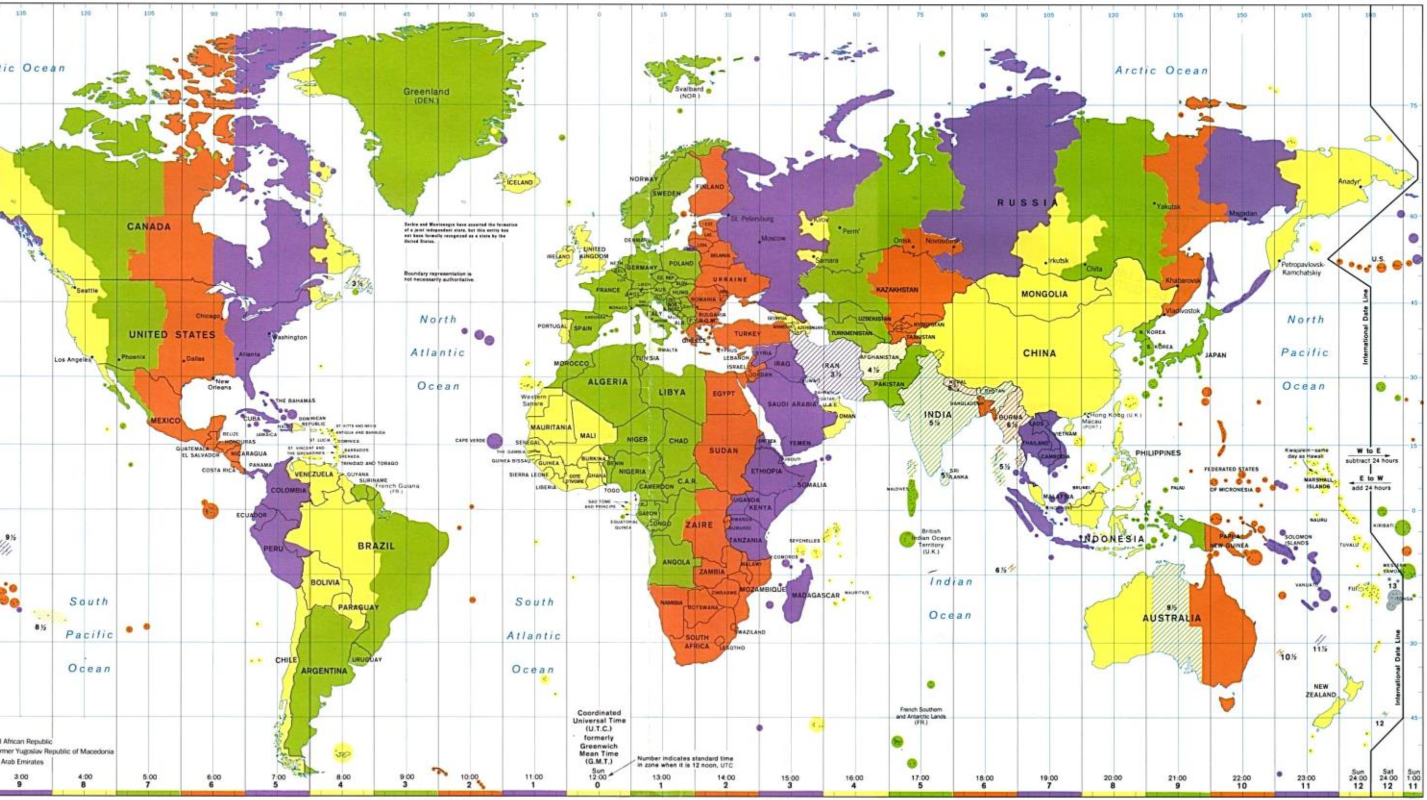

Add time zone number to local time to obtain UTC.
Subtract time zone number from UTC to obtain local time.

WEST

EAST

Subtract time zone number from local time to obtain UTC.
Add time zone number to UTC to obtain local time UTC.

802389 (545038) 4-95

Библиографија

Savez izviđača Hrvatske (2008). Javorovi Listovi – Priručnik za vođe patrola

Izviđača i planinki.

WOSM (1997). Youth programme: a guide to programme development overview.

WOSM (1998). Scouting: An educational system.

WOSM (1998). Handbook for Cub scout leaders.

WOSM (1998). Renewed approach to the programme (RAP).

WOSM (2000). Scouting in practice – ideas for leaders.

WOSM (2002). Handbook for Leaders of the scout section.

WOSM (2006). RoCoReKi – Rover Commisssioner's Resource Kit.

WOSM (2009). Empowering young adults - guidelines for the Rover scout section.

ZTS (1997). Osnovni program.